

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Judbydelseskrift

til

de offentlige Examinere

i

Ribe Kathedralskole

i Juli 1854.

Judhold.

1. Bidrag til Ambrosius Stubs samlede Digte, efter nye Rilder.
2. Skolefesteretninger for Aaret 1853—54.

R i b e 1 8 5 4.

Trykt hos Chr. sal. Høphoff.

Verhandlung des hohen Rathes.

J. 1711,

1711

in der Stadt.

Stambroffus Stubs famelicus Eigit

1711

Widrig

Hr. Fred. Barfod slutter Fortalen til den tredje Udgave af **Ambrosius Stubs** samlede Digte, som han med saa megen Flid har besørget for Samsundet til den danske Litteraturs Fremme, med det Dnske, at en Anden i en langt kortere Tid maa erholde et langt rigere Udbytte af sine Forstninger, end der i sexten lange Aar blev ham til Del. Dette Dnske er i en enkelt Retning gaaet i Opfyldelse, idet Meddelelsen af dette, som aldrig specielt har bestjefstiget sig med den danske Litteratur-Videnskab, har truffet paa nogle Bidrag til vor Kundskab om denne Forfatter, med hvem Barfod vist med Rette lader den nyere danske Digtekunst begynde. Det var min Stilling som Bibliothekar ved Kathedralskolen, der foranledigede, at jeg i dennes Bogsamling forefandt navnlig et saadant Bidrag og gjorde mig naermere bekendt dermed, og da det forekom mig, at dette Fund burde meddeles Publikum, søgte jeg at opspore Mere af samme Slags i denne By, hvor Stub havde tilbragt sine sidste Aar. Det var dog kun Lidet, jeg kunde opdage. Det er snart hundrede Aar, siden Digteren døde, og Traditionen om ham er nu næsten forsvunden. Kun den gamle Kjøbmand **N. Nahr** erindrer, at han i sin Barndom ofte har hørt ham omtale af Raadmand **Simonsen** (død omtrent 1810); der fortalte Adskilligt om ham og kunde mange Digte af ham. Heraf erindrer **Hr. Nahr** nu kun et Vers paa fire Linier, hvormed han svarede en Dame, der spurgte ham om, hvorledes det var, at han stod paa sine Fødder, (da disse Linier ikke ere aldeles sømmelige, vil jeg her udelade dem)

og at han gjorde et meget groft Vers om en Fru Mühlford, en Datter af Byens Apotheker, Carstensen, gift med en Kapitain M., en ellers uberygtet Kone, men som var i høj Grad ugenert.

Et enkelt Digt af Stub traf jeg andetseds paa; men mine Eftersøgninger i Kirkebøgerne gave kun negative Resultater. Stub har ikke været Fadder her i Byen i de Aar, han levede her; han har heller ikke, saavidt jeg har kunnet opdage, modtaget nogen Understøttelse af Fattigvæsenet. En Rettelse fortjener maasse en Plads her: det var ikke et Djenglas, saaledes som Barfod har læst, men et Timeglas, der fandtes mellem hans Efterslædte. — Jeg havde haabet, at der mellem den temmelig store Samling af enkelte Digte, som findes i Skole-Bibliotheket blandt de Grønlundske Papirer, kunde findes nogle af Stub, der jo havde været Lærer for Grønlunds Børn; men der er blandt de anonyme intet, som jeg tør tillægge ham. Det skulde da være følgende nette Linier, som det forekommer mig, at jeg har hørt før, uden at jeg ved, hvorfra jeg kjender dem:

Kun ædle Sjæle nyde kan

den sande Lykke her i Live.

Gid du som Kone, han som Mand

lykkelig stedse blive.

De ere indskrevne med en ganske anden Skrift bag efter nogle Ungdomsforsøg af Grønlund selv.

Det første ovenomtalte uberegnet er Antallet af de hidtil ubekjendte Digte af Stub, som jeg har at meddele, syv; men af ligesaa stor og maasse større Betydning ere mine Kilder ved de nye Læsemaader og Oplysninger, som de give til 12 tidligere bekjendte Digte. Thi da vistnok Enhver vil indrømme især Hovedkildens store Oprindelighed og Paalidelighed, saa faa vi herved en sikker Maalestof for den Forvanskning, som Stubs Digte have lidt derved, at de først ere blevne udgivne efter hans Død og vel for største Delen efter mundtlig Overlevering. Det viser sig, at, naar vi fra disse 12 Digte skulle slutte til de øvrige, saa

stjæmmes de paa mange Steder af urigtige Læsemaader og blive tildels uforstaaelige ved fejlagtige Dverkskrifter, saa at Meget, der nu lægges Stub tillast, grunder sig paa Udgavernes Upaalidelighed

Det er uheldigt, at Professor Thorup, der dog maa have kjendt disse Kilder, forsaavidt de findes i Skolens Bibliothek, hvilket er Tilfældet med dem alle undtagen en eneste, ikke har erindret dem eller tænkt paa at sende dem til Hr. Barfod, i hvis Udgave de da kunde fundet deres passende Plads. Da dette ikke er skeet, bedes Læserne undskyldte de Mangler, hvoraf dette lille Arbejde maasse lide som en Følge af, at nærværende Meddelelser har været sig ind paa et fremmed Omraade. Enkelte Oplysninger kunde maasse hist og her have været tilføjede, dersom min Syslen med dette Arbejde ikke var bleven temmelig pludselig afsluttet derved, at Hr. Rektoren anmodede mig om det til Skolens Indbydelseskrift, da dette ikke kunde faa det tidligere paatænkte Indhold.

I.

Iblandt de Haandskrifter, som opbevares i Kathedralsskolens Bibliothek, har jeg truffet paa et Hefte, der bestaaer af to Ark i Folio, og som begynder med denne Dverkskrift: Efterfølgende Vers ere alle forfattede af Ambrosius Stub. Derefter følge paa 3 Blade 13 Digte, hvoraf de tre ikke findes i nogen Udgave af denne Forfatters Digte, men upaatvivlelig virkelig ere af ham. Derpaa er der bemærket: her endes Stubs Vers — og det sidste Blad optages af et satirisk tydsk Digt af Doct. Joachim Lange mod Filosofen Wolff, et Svar derpaa af Provst Reinbeck i Berlin og endelig fire danske Smaadigte af Rektor Bredal. Disse Digte give saaledes neppe nogen nærmere Oplysning om Haandskriftets Ælde. Skriften synes at kunne være samtidig med Stub; i ethvert Tilfælde er den ikke meget yngre.

Den ligner en Fruentimmer-Haand; Interpunctionen er temmelig ringe.

Paa den sidste af de Sider, som indeholde Digte af Stub, har senere en anden Haand paa de aabne Steder tilføjet fire smaa Digte, hvoraf det ene er et iforvejen bekendt af Stub. Det er ogsaa utvivlsomt, at Afstriveren har tilskrevet Stub dem alle fire, da han har indstuds dem paa det anførte Sted, uagtet der er Plads ledig paa Hefets sidste Blad. Den Skrift, hvormed disse fire Digte ere skrevne, har et, om end ikke meget, nyere Udseende end den anden. Retskrivningen er bedre.

At denne Afskrift ikke stammer fra nogen af de trykte Udgaver, men er flydt af en selvstændig Kilde, er sikkert nok allerede af Digtene's Overtskrifter, der tilbøls indeholde andre og rigtigere Angivelser end Udgaverne. Ligesaa sikkert er det af Textens Bestaendighed, der har flere nye og aabenlyst rigtige Læsemaader, der umuligt kunne være fremkomne ved heldige Gætninger. Men Haandskriftet har vistnok ikke blot en fra Udgaverne forskjellig, men tillige en meget ren Kilde; det har kun enkelte Unøjagtigheder, f. Ex. Nr. 3 (B. 1, P. 5), Nr. 8 og Nr. 15, hvilket sidste Digt dog hører til de senere tilføjede, fremdeles et eller to tvivlsomme Steder i Nr. 1. Haandskriftet har været sammenlignet med Heibergs Udgave af 1771, idet der ved de Digte, som findes i denne Udgave, med Blyant er noteret, paa hvilken Side de findes. Hvad det NB. betyder, som af den oprindelige Afstriver er sat til over de 3 af Digtene, ved jeg ikke.

Haandskriftet lyder, forsaavidt det indeholder Digte af Stub, saaledes, som følger, hvorved bemærkes, at enkelt F og dobbelt F (Æ) se ens ud, og at S og V ikke allevegne kunne skjelnes fra s og v:

Efterfølgende Vers ere alle forfattede af Ambrosius stub.

(1.)

Da¹⁾ mangel har forvoldt, Klienten ey betaler,
 Hvad skyldighed og skif paa Nye Aars Dag befaler;

Saa bør hans Billighed dog komme trostlig frem,
 Skiondt gaven icke er anseelig og beqvem.

Du fattig Blad Papier! o lad din Ringhed melde,
 Thi alld din hyidhed kand mod snee sig intet gielde

Men vær et blot Berviis at giendgieldds pligt og baand
 Er lagt mig ævig paa af Fromheds Engle haand.

Du slette Sukter Klod²⁾ har ingen Ting at sige:

Du maa med Billighed den søde Tunge vige

Men sig, ieg skionner paa hvert Maaltids qvægsom
 stund

Dg smelt ærbødigt hen i Fromheds Engle-Mund.

Du ringe Almanach er intet værd at rægne,

Men meld, at sidste Aar skal mindes alle vegne.

forlang et naade-rum hos Dyden og forbliv

Et tegn paa Tidens gang for Fromheds Engle-liv

Dg ligesom ieg selv i Verden ey forgiætter,

At Livets blide Dag har Mørke, bittere Nætter,

saar varer (?)³⁾ dette Suf, som nu fra hiertet gaar,

Gid Fromheds Engel her maa leve mange Aar!

(2.)

1 Cor. 9. 24. 25. 26.⁴⁾ NB.

Hvi render I Verdens Olympiske Gætte

Paa Banen, da Kronen er intet bevendt

Navnfundigheds Buble Kand tiden jo brekke

I vinder kun støvet, naar Løbet er Endt.

Bort stiden Belønning med Skarn og med skade,

Min Fod skal ej trettes for falmende Glands

1) Ikke trykt for. 2) En Klod = en Kugle. 3) Med Hensyn til dette Ord har Afskriveren selv været usikker. 4) Barfod Nr. 33. Haandskriftet afviger kun ved Tilføjelsen af de to Skriftsteder og af den Sætning, hvortil det sidste slutter sig.

Min Tinding foragter de visnende Blade
 Thi Himlen har viist mig En varende Krands
 Maalet Er ved Klenodiet.
 Phil. 3. 14.

(3.)

Aria.⁵⁾

Mel.: zweifel nicht mein wehrtes Leben vv.

1.

Medgangs Ben har lært at smiile!
 Naar min Sol er hoy og blid
 Men saa snart den gaar til hvile!
 Kaster spodskhed Nacken hid.
 O! du Svale føyter⁶⁾ bort,
 Naar min Dag er kold og kort.

2.

Eed paa løfter, Troe og Love
 Høres nok af slibrig Mund.
 Tillid staar saa tit i Bove
 Bed⁷⁾ en Muur foruden grund
 O! du Korstilk har et Knek,
 Skjøndt du synes uden Bref.

3.

Verden har forgylt sin Pille:
 Verden stienker gift i Biin:
 Verden kand saa høflig drille:
 Verden (er) saa Falsk, som siin.
 O du Slange! Brod og Mord
 Sticker i dit sletste Dreb.

5) Barfod Nr. 35. 6) Udgaverne: „flyver“. Angaaende denne Variant se Num. til Nr. 12 i denne Samling. 7) Udgg.: „paa“. „Bed“ synes at være det Rigtige, da Bienen snarere betegnes som stettende sig op til Bienen end som staaende ovenpaa ham.

4.

Klog oprigtighed bær Priisen;
 Thi den holder Fod⁸⁾ og Stand
 Midt paa Bølgen midt paa Jisen,
 Midt igiennem Ild og Vand.
 Søde Phoenix! Modgangs Ven
 Jeg er ævig din igjen!

(4.)

til Gen; Neuberg.⁹⁾ NB.

Vor Neubergs Bryst
 Har Mod og Lyst
 at Aabne ærens Porte
 Hans floge Linding blive graa
 Hans hyide Orden blive Blaa
 Hans Fiender blive sorte.

(5.)

NB. Grav=Skrist

over

En Villing med toe Hoveder,
 fød 1746 in Iunio og forvares paa Apotheqvæt
 udi Odense. ¹⁰⁾

Hvi døde du (saa) snart, du lille Ande=Noer?
 Du skulde bleven her i Verden rar og stor.¹¹⁾

8) „holde Fod“ er aabentlyst det Rigtige. Samme Udtryk findes i Nr. 48, B. 2, L. 7 (Barfod) om at holde Stand. Udgavernes „holde Mod“ passer ikke. 9) Barfod Nr. 70, usforandret med Undtagelse af den kortere Overskrift. 10) Barfod Nr. 71. Overskriften giver en ny Oplysning, der bestemmer Tiden for dette Digts Affattelse. Maaden, hvorpaa Emierne ere inddelte i Haandskriftet, er den oprindelige og rigtige. Den anvendes ogsaa i selve Udg. i de øvrige Digte af samme Form. 11) Udg.: „Du lille Ande=Noer! Hvi døde du saa snart? Du burde blevet her Til noget stort og rart“. „Skulde“ passer dog langt bedre end „burde“ til det paafølgende „loved“.

Dog dette var end da til deels for meget lovet,¹²⁾
 Da Lykken føyer dem der fødes uden Hoved. 13)

(6.)

En¹⁴⁾ fremmed Medicus i Kunsten fir og øvet¹⁴⁾
 Blev forðum meget sært af Stadens læger prøvet
 De agted¹⁵⁾ ham en freg i fald hand icke fandt
 Et hielpfom Raad for en, der sagde aldrig sant.
 Men Manden fandt paa Raad hand satte dem en Brille
 Hand¹⁶⁾ gav sin patient en ret Naturlig pille
 Den Løgner kom sig strax, hand spottede kuns lidt
 Og sagde sandelig, Hr. Doctor det var St:
 Bed denne sælsom¹⁷⁾ Cuur blev Huus-raads Kraft be-
 funden
 I det at Nu — — var¹⁸⁾ et Apotek for Munden
 Da denne Medicin er alle steds til fals¹⁹⁾
 hvorfor Cureres ey hver løgner i sin Hals.

12) Udgg.: „Dog dette var tildeels dog alt for meget lovet“.
 Ogsaa her maa Haandskriftets Læsemaade foretrækkes, da i Udgaver-
 nernes „tildeels“ og „alt for“ paa sine mindre godt sammen. 13) Bar-
 fod Nr. 88. Udgavernes Overskrift mangler i Haandskriftet og er
 vistnok en senere Tilføjetning. 14) Udgg.: „i Lægekunsten øvet“;
 men „Medicins“ og „Lægekunsten“ er tautologisk. Stub har oftere
 anvendt Ordet fir. Se Nr. 62, L. 70: „At denne Hest forstod saa
 fir med Pennen at lægte“, — Nr. 61, sidste Vers: „saa fir en Pige“. 15)
 Udgg.: „meente“, hvilket dog neppe kan anvendes = tiltænkte.
 16) Bedre end Udgg.: „Og“. 17) Udgg.: „snilde“, der dog svarer
 end „sælsom“ er en senere Forandring. 18) Udgg. gjøre det lidt
 finere, end Stub havde fundet fornødent. De have: „Hoder blev“. 19)
 Udgg.: „Er lige Piller nu saamange Steds til Fals“; men
 „saamange Steds“ passer ikke saa godt som „alle steds“.

(7.)

Bag²⁰) paa (Hjærter)²¹) 10 [i den — — — i l'ombre
naar couleur er coeur.]

her findes Hjærter nok, her findes 10 for eet

En hiertens hierte hob, var hvert især kun tierligt
Men om ieg tænkte sligt var ald mit spil forseet

Thi hjærter 9 er falsk naar hjærter 8²²) er Erligt
Min Ven pass hjærter hørt du v e e d²³) hvad tit er steed
Der spilled mangan en i²⁴) hjærter og blev beet.

(8.)

over Lövenörn²⁵)

Udføigelseerne fra den af Barfod aftrykte Original ere
følgende:

20) Barfod Nr. 71. Udgg. have følgende Overskrift: „En Regel
for Eiskere af den moralske Quadrille, skreven af Stub bag paa
Hjærter 10, som han practiserede ud af et Spil Kort.“ Hverken
den første eller den sidste Del af denne Overskrift svarer til Ind-
holdet af Digtet. Den er altsaa aabentlyst en senere Tilfætning.
De Ord af Haandskriftets Overskrift, som her ere satte i Klammer,
ere udslettede iagen, vistnok af Afkriveren. Jeg forstaaer ikke ganske
Meningen af dem; men de synes dog at kunne være rigtige. 21)
Udtrykt ved et Mærke. 22) Udgg.: „sem“. Alt Haandskriftets Læ-
semaade er den rigtige, er klart. Tankegangen er: Her ere ti Hjær-
ter for et; men ti Hjærter ere ikke til at stole paa; thi naar et
Hjærte er ærligt, saa ere ni nærlige, ligesom Hjærter 8s duer,
men Hjærter 9i ikke. Læsemaaden „sem“ fordærver aldeles baade
Meningen og Ordspillet. Med Hensyn til Meningen kan man
sammenligne Digtet Nr. 64, hvor en Kone af ti siges af gjøre
Manden lykkelig. 23) Udgg.: „betænk“. 24) Udgg.: „med“; men
her menes ikke: at lege med Hjærter — men: at sætte sin Lid til
dem — og ved Læsemaaden „i“ bliver Digteren i Billedet. 25) Bar-
fod Nr. 62. Da man har Stubs egenhændige Original til dette
Digt, saaledes som han affendte det til dets Bestemmelsessted, have
andre Afskrifter her mindre Betydning; men da Digtet ikke synes
at være blevet trykt ved sin Tilblivelse, og man neppe kan antage,
at enten det i Udgaven af 1780 leverede Aftryk eller vort Haand-

Hele Digtet er rigtigt skrevet saaledes, at 4 Linier udgjøre en Strofe; tredje og fjerde Linie ere nemlig trukne tilbage i Linien.

- Lin. 3. Man spidset øret op mand saa sig hastig om
 — 8. Der (for „som“).
 — 12. overskrift (for „Underskrift“).
 — 15. Ordet „Fred“ mangler.
 — 19—23. Ved en Skjodesløshed er der sprunget fra Midten af 19de til Midten af 23de Linie, saa at der staaer: Retsindighed gif nest dog halv forsagt i sind.
 — 30. Af denne sørge flok og usædvanlig følge
 — 32. Betegnet her en Sorg ved sviten som var lang.
 — 33. nu var (for „var nu“). strax (for „just“).
 — 37. Sløret (for „Floret“).
 — 39. treen (for „traad“). gravitetsk. (for „gravitæsk“).
 — 55. ja (for „og“).
 — 64. dem (for „den“). høyt (for „høyst“).
 — 68. ære frands (for „Sejer=Grands“).
 — 71. At (for „See“).
 — 76. af (for „paa“).

Skrifts Text grunde sig paa Afskrifter af det indsendte Exemplar, maa der foruden dette have været et eller flere andre, som hidrorte fra Digteren selv og maaske havde Afvigelser, foretagne af ham. Efter Hukommelsen er dette større Digt neppe nedskrevet af Andre, saa at Afvigelserne kunde være fremkomne paa denne Maade, ligesom i de andre Digte. Det fortjener at bemærkes, at den af Sønnen leverede Text og vort Haandskrift paa flere Steder stemme overens og derimod afvige fra Originalen i Gehejme-Arkivet; dog staaer vort Haandskrift denne nærmere, end Sønnens Text gjør det. Men Afvigelserne ere langt fra saa betydelige som i de andre Digte, hvilket er et yderligere Bevis paa Haandskriftets Paalidelighed. Den væsentligste Afvigelse er en, hvori det stemmer med Udg. af 1780, nemlig den, at de fire sidste Linier mangle. De ere et Slags Efterkrift, som egentlig ikke hører med til Digtet, og som det derfor er rimeligt, at Stub kun har tilføjet paa det indsendte Exemplar.

Lin. 77. finde (for „Suffers“).²⁶⁾

— 79. er (for „est“).

— 80. her (for „hast“).

— 87. reene (for „rette“).

— 97—100 mangle ligesom i Sønnens Udgave. Det Samme gjælder om Titlerne i Randen.²⁷⁾ Linierne 41 (undtagen Parenthesen). 42. 89—92. 95 og 96 ere fremhævede ved latinsk Skrift.

(9.)

Vita navigatio.²⁸⁾

Hvad vindes ved Verdens vidtloftige Hav

D Tusinde farer i stummende trav

Mand ved kun to Havn

Bekjendte af Navne

Den Gene vor Bugge den anden vor grav

Hvad vindes i Verdens vidtloftige Hav?²⁹⁾

26) Haandskriftet kan ikke læses anderledes. Barfods Læsemaade, hvortil han ingen Bemærkning gjør, synes mig noget paafaldende, naagtet jeg ingenlunde tør erklære det for umuligt, at den kan være den rigtige. Det er uheldigt, at jeg ikke har haft Ystlighed til at efterse, om Gehejme-Arkivets Original afgjort har „Sukker.“ Wort Haandskrifts Læsemaade antager jeg dog ikke for den rigtige; men skulde jeg gjøre en paa den støttet Gjætning, vilde jeg foreslaa „Sukke“. „Sukke-Marketender“ vilde passe godt til „sulsten Sværrtighed“ og især bedre til „kontrakte Hænder“ end „Suffers Marketender“. 27) Af Randtitlerne i Gehejme-Arkivets Haandskrift synes idetmindste „Parentationen“ mere at være tilføjet for Formens Skyld, end fordi den passer. 28) Barfod No. 27, første Vers. 29) Det er mindre rigtigt, at hos Barfod under Melodien sidste Linie i Verset gjentages. Naar i dets Sted første Linie gjentages ved Versets Slutning, vinder navnlig det sidste Vers, og saaledes trykkes ogsaa strax det følgende Digt hos Barfod, som har samme Melodi.

(10.)

Chanson á boire³⁰⁾

I Dyder bandt min Siæl
 Den staar foruden rænke
 Bestandig i sin lænke
 Ved trostabs faste Pæl
 I Dyder bandt min Siæl
 I Dyder ere mange
 Men ieg som Eenlig Fange
 kand icke temme her Een Skaal for hver i sær
 En Skaal for alle bydes
 Gid f — — — g — — —³¹⁾ frydes
 thi Dydens tusind skion
 I hendes Skaal staar grøn.

(11.)

Ved vores første Cronprintses Jødsel³²⁾
 Rare Prins 2 Kongers glæde
 Rare Prins 2 Rigers Haab
 Paa din Bugges Purpur Klæde
 Brister onstet ud i raab
 Lev og bliv fornøyet
 Lev og bliv ophøyet
 lev og bliv din Kroned herkomstis herlig Ziir
 vi og vore
 smaa og store
 Dnsse dig din Krone, Trone og dit Spiir.

30) Hidtil utrykt. Melodien er den saa ofte af Stub anvendt: En ærlig Ven er rar. 31) Jeg har Ingen kunnet finde, som jeg kunde antage betegnedes ved disse Bogstaver. 32) Barfod No. 58. Dette Digt og dets Overskrift afgive et stærkt Bevis paa vort Haandskrifts Paalidelighed i Modsetning til Udgavernes Upaalidelighed. Heiberg, Chr. Stub og Hr. Levins Haandskrift give det Overskriften: „Til Prinds Frederik“ — Graae: „Til Cron-Prindsen“ — og hos dem alle har første Linie: „to Rigers Glæde“.

(12.)

NB. Til Major Chremon

og

Frøken Lamares Bryllup.³³⁾

Bed Vinen den klare
her skienkes i nu,

Barfod har derefter maattet antage, at Digtet var skrevet ved Frederik den Femtes Fødsel, altsaa under Stubs Skolegang. Vort Haandskrift viser nu, at Digtet angaaer Frederik den Femtes ældste Søn, Christian, der fødtes 1745 og døde 1747. Imidlertid havde Troustikset fundet Sted 1746, og dertil sigtes der sikkert, naar Bar- net kaldes „to Kongers Glæde“. Vor Overskrift er altsaa dog maaske unejagtig deri, at den lader Digtet blive forfattet ved Prind- sens Fødsel; det er snarere digtet i Anledning af hans Sygdom. 33) Barfod No. 69. Ved dette Digt viser der sig ganske det Sam- me som ved det foregaaende. Chr. Stub giver det følgende Over- skrift: „Til Major Chremon, just som han kjørte forbi et vist lystigt Selskab med sin Brud, Frøken P'Amare, fra Due-Closteret i Oden- se“. Brudgommens Navn angives her rigtigt, medens de andre Udgifter og Levins Haandskrift fejlagtigt nævne Stiftamtmand Stockfleth; men Angivelsen af den Lejlighed, hvorved Digtet frem- kom, er urigtig. Baade er den i og for sig ikke meget rimelig, og Digtet passer ikke til den. Sagen er vistnok den, at man ikke har kunnet forstaa Digtet, fordi man urigtigen har antaget „fløj“ for Datiden, og derfor har man opstillet en vilkaarlig og utilfredsstillen- de *Wistilighed* om det Tilfælde, hvorved Digtet skulde være fremkom- met. I Men: „fløj“ er Bydemaaden af Udsagnsordet i dets hvenske Form at fløje. Kunnsaaledes passer det til det paafølgende „bliv“, og saaledes bliver Digtets Betydning aldeles klar, at det nemlig er fremslagt ved Brylluppet, da Brudens Staal skulde drikkes. Der er et andet Sted i vort Haandskrift, som forekommer mig at beskrive den Antagelse, at Stub har anvendt den hvenske Form at fløje. Det er den Udsemaade „feyter“, som findes i No. 2, L. 5, og som naar man sammenligner disse to Steder, med temmelig Sik- kerhed kan siges at være fremkommen af det misforstaaede „fløjer“. Det er muligt, at ogsaa Udtrykket „den lille Lamare“ har bidraget til Misforstaaelsen af Digtet, idet man maaske har fundet det for fortrøstligt til at være anvendt af en Klient om en fornem Brud i hendes Nærværelse; men Stub hørte neppe til de underdanige Klienter.

Den lille Lamare
 Bør kommes i hu.³⁴⁾
 Du Klosterets Due
 Fløyt parret her fra
 Af Kroken bliv Fru
 Af Fruen Mama.

(13.)

til Obr. Leut. Leth.³⁵⁾

Skal Skaalen tømmes ret
 for Danmarks ægte Sønner
 hvis Dyd Monarken lønner
 Saa rimes her io net³⁶⁾
 Med Oberst Lieutenant Leth?
 Hand triner vist og lige
 paa ærens lovlige stige
 Hans op gang som mand ved
 har ey trykt andre ned.
 hand ønsker kun at være
 sit fædre land til ære.
 D bliv da ønske mæt³⁷⁾
 Hr. Oberst Lieutenant Leth.
 (her ender stubs Vers)

34) De fire første Linier lyde i Udgg. saaledes: „Ved Vinen den klare, Erindres vi nu, At Kroken & Lamare Bør kommes i hu“. Haandskriftets „her stjenkes i nu“ passer særdeles godt til Lejligheden, hvorimod „erindres vi“ og „kommes i hu“ ere meget uheldigt sammenstillede. Ligesom i det foregaaende Digt har Mangelen paa den rette Forstaaelse af hele Digtet foranlediget en Forvanskning af dets enkelte Udtryk. 35) Hidtil utrykt. Et Skaaldigt ligesom Nr. 10 og til samme Melodi. En Afvigelse fra det Almindelige er, at L. 5 ikke er en Gjentagelse af L. 1. Dette er dog ogsaa forsømt andetsteds (Barfod Nr. 41, B. 1). En Oberstløjtnant Leth var paa Stubs Tid ansat ved Garnisonen i Ribe. 36) Smlg. Ansøgningen til Kammerherre Holstein (Barfod S. xxxix fl.), B. 7: „Jeg var, som patient, en Tidlang her i Riibe: Her rimes alt for net, fordi jeg kom i Riibe“. 37) Smlg. „Dage mæt“ Barfod Nr. 10, B. 4, L. 4.

(Med en anden Haand. Se S. 6.)

(14.)

Paaskrift paa en Slet Daase,
hvori var got Tobak.³⁸⁾

Er Daasen ikke rar og Net
Strax siger man, den Snuus er slet
Mand dommer dog saa let.

(15.)

Chanson a boire³⁹⁾

Da Stochslet holdt et Gæstebud efterat have vundet
ved Løpste Ket Söholm og blev druffet af en
Pocal giort i Form af en Pære.⁴⁰⁾

Misundelse bøy her dit Knæ
Dg giv vor Stochslet Væren
Du ville rystet Söholm Træ
Men, Kiære! fik du Pæren
Gid Stochslet blive meer og Meer
(En) Torn i Vinds Dye
Vi Pærse den med God Maneer
I hvad vi end skal døye.⁴¹⁾

(16.)

Mand, Mand, Mand⁴²⁾
Tag Kone med Forstand

38) Hidtil utrykt. 39) Barfod Nr. 76. 40) Denne Tilføining forklarer Digtets Udtryk: at pærse Pæren, — der hidtil var usforstaaelig. Denne Pocal maa have været et Stykke Arvegods, der fulgte med Gaarden Söholm. „Fik du Pæren“ er sagt i dobbelt Betydning. Det er den samme Pocal, som i Barfod Nr. 77 omtales som erhvervet med Söholm. 41) Her har vort Haandskrift uregtigt omsat Digtets fire sidste Linier. 42) Hidtil utrykt. Syes at være digtet i Anledning af en Forbindelse mellem en simpel Person („Dreng“) og en forhen hovmodig, fattig Dame, med hvem fire Andre tidligere havde hævet Forbindelsen.

Hvor den Fjerde bad god Nat
 Tog den femte sjæl den fat
 Mand, Mand Mand
 tag Kone med Fors(Hand
 Trang, Trang, Trang
 Gior Hovmod Tiden lang
 En har drømt om Frue Ravn
 Bognede i Dreng(e) Favn
 Trang, Trang, Trang
 Gior Hovmod Tiden lang

(17.)

Jeg er et Hoved uden Krop⁴³⁾
 Da mangel en, Gud være lovet
 Fra Fode Saale indtil Top
 Er bare Krop foruden Hoved.

II.

I Kathrine Kirkes Arkiv opbevares en Protokol, som dog ikke synes at vedkomme Kirken eller Præste = Embedet, men at have tilhørt en Jurist, der 1759 deri har indført endel kongelige Reskripter, ordnede efter danske og norske Lov. Den senere Del af Protokollen har et meget blandet Indhold, der er indført efterhaanden, efter Hr. Nahr's Erklæring tilbørlig med den ovennævnte Raadmand Simonsens Haand, hvilken han ogsaa tilskriver Redenstaende, der findes paa den sidste Side. Af Pladsen er det tydeligt, at det er indført efter de nærmest foregaaende Stykker, som ere Afskrifter af en Afhandling af Joh. Nic. Høst i jurid. Maa = nedstid. for 1803 og af Politie = Bennen Nr. 258—263.

Stubs Vers over lens Mahler

Her sover da Dit Støv ubi sin Jorde = Blee! ⁴⁴⁾
 Det vaagner vist engang foruden Berk og Bec

43) Hidtil utrykt. Tanken ligner den i Digtet om Ullingen med de to Hoveder. 44) Ordet „Jorde = Blee“ har Stub ogsaa anvendt Barfod Nr. 95, B. 19, L. 7.

Din Siæl foer herlig op Velgiørende Jens Mahler
 Du taugde gjorde Godt, Din gode Gjerning taler
 Saalænge Riber Bye har Kirke-Skole-Muur
 Danst fattig Skolepog, svag Lem i Armod's Buur
 Af Klerke-Kjøbmands-Stand nødtrængte rette Enker
 Saalænge er dit Navn et Navn hvorpaa man tænker
 Man spare Prydelser til Spilde paa Din Muld
 Din Priis den trænger ei til Marmor eller Guld
 Dit Minde er saa stort, som ingen Kærrig venter.
 Stifts Kirken staar jo selv blandt Dine Monumenter.

Jens Andersen Mahler, Borger i Ribe, der døde i
 Jan. 1755, skænkede ved Testamente af 1749 til hver af
 Byens Kirker 1000 Rd. — til fattige Senge-Liggende, som
 enten Intet eller Lidet nyde af Byens almindelige Fattigkasse,
 500 Rd. — til Byens Skoleholdere samt til Bøger med
 Videre for de fattigste Børn 500 Rd. — til den latinske
 Skole 500 Rd. — til Enker af geistlige Betjenter- og
 Kjøbmands-Stand, der føre et kristeligt Levnet, 500 Rd.,
 hvis Renter uddeles ved Lodtrækning. Desuden skulde hans
 Klæder og Pinned uddeles til stiftelige unge Personer.

III.

Paa et løst Blad har jeg mellem Skolens Haandskrifter
 fundet en Afskrift af nedenstaaende Digt af Stub, som hører
 til hans smukkeste og mest bekjendte. Afskriften er tagen
 meget smukt og omhyggeligt, muligvis af Præsten Grøn-
 kund; Haanden ligner i det Mindste hans. Blandt Afvi-
 gelserne i Texten er der en, der beviser denne Afskrifts
 Uafhængighed af den trykte Udgave og tillige er af stort
 Værd. Se 1de Vers, 3die Linie.

Aabenb. 21de Cap.⁴⁵⁾

Mel. Vær dog ey saa slet til Noede.

1.

D min Siel du gaer og vanker
 Blandt dend⁴⁶⁾ lumpne Verdens tung
 Samle da⁴⁷⁾ de vilde Tanker
 See dig oven til omkring
 Ach hvad nytter Kedars Hytter
 Pilegrim hvor er dit hjem
 Lad dit øye agte nye
 Paa det nye Jerusalem.

2.

Heele Verden gaer til Grunde
 Af dend lille Jordens Bold
 Af det store himlens Kunde
 Bliwer intet i behold
 Agt i Tiede Du fand viide
 Naar du selv af Verden gaer
 At Du hisset er forvisset
 Paa een Bolig som bestaer.

3.

Siig mig dog hvad er vel dette
 Tabernakels jorðiff Huus
 Siig mig dog tor nogen sette
 Tid til smuldret Leer og Graus
 D det ælde D det⁴⁸⁾ fælde
 Dg⁴⁹⁾ saa maa man dog herud
 Men een Boelig ævig roelig
 Er bereedt for Lammets Bruud.

4.

Kast med Lengsel Troens øye
 Op til hin dend prægtig Stad
 Sa t⁵⁰⁾ paa ævighedens Høye
 Trods ald Satans harm og had,

45) Barfod Nr. 32, efter Chr. Stub's Udgave, hidtil den eneste Kilde for dette Digt. Melodien angives der ved Linien: „Blomsterkrandsen er min Krone“. 46) Chr. Stub: „da“. 47) Chr. Stub har meningsløst: rundt. Haandskriftet stadfæstet Barfods Gætning „Samle“ for „Samler“. 48) Chr. Stub: „Dette ælde, dette fælde“ — mindre heldigt, da Stedordet maa gaa paa „huus“. 49) Chr. Stub: „Dg“, ligeledes vistnok mindre rigtig. 50) Chr. Stub: „Agt“. Dette Sted viser fuldkommen vor Afskrifts Paalidelighed; thi baade er dets Læsemaade aabentlyst den rigtige, og den vilde ikke være fremkommen ved en vilkaarlig Rettelse.

Dend er fundet fast og grundet
 Muurens Grundvold er saa rar
 Thi af reene Edelsteene
 Er dend glimrende og klar.

5.

See hvor Jaspis = Muuren tindrer
 See de perle = Portes Glands
 Der staaer Engle som ey hindrer
 Nogen fra sin Seyer = Krands
 Det fik ende med de tvende
 Cherubim for Livets⁵¹⁾ træ
 Hine frydes at vi bydes
 Ind til ævig lye og Væc.

6.

Staden sely og Stadens Gade
 Er io af det fiine⁵²⁾ Guld
 Hør der er jo alle glade
 Hør Music som ret er fuld
 Hør dend⁵³⁾ Dvæde i dend Glæde
 Der er frie for Nag og Rod
 Frie for Plage frie for Klage
 Frie for Graad ia frie for døb.

7.

Er vel dette levnet andet
 End een Boble som forgaær
 Beste helbred bliver blandet
 Med sin⁵⁴⁾ Svaghed Nar fra Nar.
 Seer vi Sagen an ved Dagen
 Døden luurer i vor kroy
 Men de sande livets Bande
 Vælder hisset ævig op.

8.

Der er ingen Soel og Maane
 Paa hin ævig himmel sat
 Der er ingen Skye og Blaane
 Ingen Aften mindre Nat
 Der maae være Glands og Væc
 See dend ævig⁵⁵⁾ Gud er Soel
 Altting frydes, see der skydes
 Straaler ud fra Lammets Stoel.

51) Her og i B. 7, L. 7 (9) har Chr. Stub: „Livens“. Begge Former forekomme efter Udgg. oftere i Stubs Digte. 52) Chr. Stub: „puur“. 53) Chr. Stub: „dem“, hvilket rimeligvis er det Rette. 54) Chr. Stub: „er“; men smlg. Barfod Nr. 46, B. 3, L. 5. (Hans Slaverie) skal endes med sin Frugtbarhed. 55) Chr. Stub „hellig“.

9.

O min Siel hvad vil du vanke
 Blandt den d lumpne Verdens ting
 Samle hver een vildsom Tanke
 See dig oven til omkring
 Herre leed mig og bereed mig
 Til din himmel til mit hiem
 Gör mig værdig gör mig færdig
 Til det nye Jerusalem.

’Anhang.

Endelig findes i Skolens Bibliothek en gammel Afsskrift af Stubs Satire (Varjød Nr. 63) over A. Naarups Digt over Falster. Det maa være den samme slette Afsskrift, som Varjød har seet, da den ganske svarer til hans Beskrivelse. Den er rettet af Prof. Thorup, for at benyttes ved Afstrykningen af dette Digt i Skolens Indbydelseskrift for 1828.

Bedlagt findes, skrevet med samme gamle Haand, følgende Svar til Stub, som hidtil ikke har været trykt, og som derfor meddeles her, uagtet det neppe i og for sig har noget Værd eller giver nogen ny Oplysning. Det er neppe af Naarup selv, saaledes som Thorup har anført paa en Afsskrift deraf, som han har taget (se S. 5). Der er intet Spor af, at Forfatteren har vidst, mod hvem han skrev. Et Par Steder synes uforstaaelige formedelsk Fjelskrift. Digtet lyder saaledes:

Svar til Calumnianten Nr. 99 der har
 undertegned sig Trefoldig Nar Tredobbelte
 etc: etc: etc:*)

Trefoldig Nar tredobbelte,
 etc: hvad har Drevet
 Din Charlatan dit spøgelse,
 At du saa grov har Skrevet
 Om den der skrev saa smuk og Got
 Om sin afdøde Rector,
 Og dermed Giorde ingen spot,
 Ey Bisp ey Rector Leector
 De sidste Lærere hand Som
 Discipel haver horet
 Dem taler hand jøe ene Om
 Og andre ey har Roret

*) Se Varjød S. 181.

Du har vel Glemmt Positio-,
 unius ey fand være

Alterius exclusio

Det er dig en Banære

Hans Vers sig selv forsvare fand
 og det var ham en lyde

Da du med din Begiort Forstand
 hans Vers Lod atter tryde

Hvor tør du fiotter Vieffe Saa
 imod en Rectors Kræfter

Du bør som Binde Hund at staae
 Ved Pindi Top herefter

Der skal du underholdes ved
 Den Fæde Savt som Rinder

Af din Appollo og tilmed
 Af dine Nii Gudinder

De Musers Bloug Appollos Rug (?)
 Parnassi Nordste Rotte

Du Rimer paa Pedantist Brug
 men dievelst fand du spotte

Du spottefugl naar saae du vel
 Bor salig Falster flyve

Fra Død og Grav som tosse selv
 Du i dit Vers tør Lyve

Naar saae du Falster Bede til
 at Giøre Niuus til Stjerner

Som din Pedant dog Skrive vil
 for Rimets Skyld til hierner

Ja paa Parnassi Lindings Stæd
 Du fik det vel at høre

Der din Apollo dig Besteed
 Af det vil jeg ei Røre

Du forer Bores Falster op
 Paa din Parnassi Linding

Som Fanden førte Ksti Krop
 Din Gief det er din Binding

Du skriver udi dit Pasqvill
 At Falster er opstanden

Key hand som du ey førte stii
 Du spottefulde Fanden

Saa krøb og frem et Spøgelse
 udi Kong Sauli Dage

J Samuelis Signelse
 med sin løgnagtig Klage

Nu du **Masqueerte Samuel**
 Af **Pindi Top** udfroben
 Vaf dig udi dit **Hekkenfeld**
 hvoraf du est udsøben
 Jeg maner dig du **Juule Mand**
 Ned i **Parnassi høye**
 Der skal du føle **Hectors** Haand
 Rand din **Apollo Boye**
March, synt forsvind som dug for **Soet**
 Lad ingen meer dig høre
 Staae saa ved din **Apollo Stool**
 naar hand vil noget **Gjøre**
 Kom nu i hans **Parnassi Choer**
 I gamle **Muse Dvinder**
 Og setter hvad som i **Formaer**
 Omkring **Gespendstens Rinder**
 Ey Laurbær, men en **Jordbærfrands**
 Best passer til hans snude
 Indtil hand faar igien sin sands
 og Lader af at tude
 Spog nu du **Gjæk** imens du vil
 med **Rector** og med **Riibe**
 men tii dog helst du ifkun stil
 vil du ey meer i **Knibe**
 Thi har du skurv saa har ieg **Luud**
 hvormed ieg dig skal tvette
 Saa din **Calumniantist** Hund
 det aldrig skal forgiette
 Til slutning du **Parnassi Nar**
 Vil ieg dig skam befale
 Men sig om du fik ikke svar
 Der var som din **Tiltale**.

Efterretninger

om

Ribe Kathedralskole

for

Skoleaaret 1853—54

ved

C. S. N. Bendtsen,
Skolens Rektor.

1. Examinier i 1853.

A. Afgangsexamens 2den Del.

Til denne Examen indstillede sig 2 Kandidater, S. V. Hansen og A. Nyholm, som, efterat have underkastet sig Afgangsexamens første Del i Juli 1851, nu havde tilbragt det Iovbefalede 2 Aars Kursus i 7de Klasse.

De skriftlige Opgaver, som udarbejdedes den 23., 24. og 25. Juli, vare følgende:

1, Oversættelse fra Latin til Dansk.

(Extremo libro tertio Tacitus narravit, Vespasiani duces et copias, ad Cremonam victores, Romam intrasse, Vitellium interfectum esse. Vespasianus ipse nondum in Italiam ex Oriente venerat.)

Interfecto Vitellio bellum magis desierat quam pax coeperat. Armati per urbem victores implacabili odio victos consecabantur, plenæ cædibus viæ, cruenta fora templaque, passim trucidatis, quos fors obtulerat. Mox, augescente licentia, scrutari ac protrahere abditos; si quem procerum habitu et juventute validum*) conspexerant,

1) Milites Germanici, e quibus Vitellianus exercitus constabat, fere juvenes robusti erant et proceritati corporum excellabant.

obtruncare, nullo militum aut populi discrimine. Quæ sævitia recentibus odiis sanguine explebatur, deinde verterat in avaritiam; nihil usquam secretum aut clausum sinebant, Vitellianos occultari simulantes; initium id perfringendarum domnum vel, si resisteretur, causa cædis; et egentissimus quisque e plebe et pessimi servitorum ultro dites dominos prodebant; alii ab amicis monstrabantur. Ubique lamenta, conclamationes et forma captæ urbis, adeo ut Othonianorum Vitellianorumque militum invidiosa antea petulantia desideraretur. Duces partium, accendendo civili bello acres, temperandæ victoriæ impares erant. Quippe in turbas¹⁾ et discordias pessimo plurima vis, pax et quies bonis artibus indigent. Nomen sedemque Cæsaris Domitianus acceperat, sed, nondum ad negotia intentus, solis voluptatibus filium principis agebat²⁾. Præfectura prætorii³⁾ penes Arrium Varum, summa potentiæ in Antonio Primo erat. Is pecuniam familiamque e Vitellii domo quasi prædam Cremonensem rapiebat. Civitas pavida, et servitio parata occupari⁴⁾ redeuntem Terracina L. Vitellium cum cohortibus, extinguique reliqua belli postulabat. Præmissi Ariciam equites, agmen legionum intra Bovillas stetit. Nec cunctatus est Vitelliusse et cohortes arbitrio victoris permittere; miles infelicia arma haud minus ira quam metu abjecit. Longus deditorum ordo, sæptus armatis, per urbem incessit, nemo supplici vultu, sed tristes et tru-

1) o: ad turbas excitandas.

2) vise sig som Ærstejon (give Ærstejonnen).

3) dignitas et locus præfecti prætorii (prætorio).

4) præveniri. L. Vitellius, Auli Vitellii imperatoris frater, cum aliquot cohortibus in Campania fuerat et Terracinam ceperat.

ces¹⁾ et adversus plausus et lasciviam insultantis vulgi immobiles¹⁾).

1) Pluralis numerus refertur ad singulos, qui significentur, quum dicitur „deditorum ordo“.

NB. De tilføjede Dplysninger oversættes ikke.

2, Arithmetisk Opgave.

Om en Uhrstives Midtpunkt dreje sig ensformigen Tilmøviseren, Minutviseren, Sekundviseren, af hvilke den første gjør en Omdrejning i 12 Timer, den anden i 1 Time, den tredje i 1 Minut. Idet alle tre Visere dække hinanden ved Klokkeslettet 12, saa spørges: efter hvilken Tids Forløb vil dernæst Sekundviseren første Gang komme til nøjagtigen at halvtere Vinklen mellem de to andre Visere?

3, Oversættelse fra Dansk til Latin.

Om Lacedæmonieren Chilo, der, som bekendt, var een af de syv Mænd, hvem det gamle Grækenland fremfor Andre har givet Navn af Vise, staaer der hos Gellius, en latinsk Skribent fra det andet Aarhundrede efter Christi Fødsel, en ret net Fortælling. Da Chilo i en høi Alder laa syg og sølte, at Døden nærmede sig, talte han roligt og blidt med sine Venner, der stode omkring ham, og sagde iblandt Andet, at han stedse havde gjort sig Umage for ikke at gjøre Noget, som han bagefter maatte fortryde, og at han heller ikke nu ængstedes ved Erindringen om sit forte Liv, men at der dog vandt ham een Ting i Hu, i hvilken han baade før havde tvivlet og endnu tvivlede, om han havde handlet ret eller ilde. Jeg var engang, sagde han, Dømmer med to Andre i en Vens Sag, der angif hans Liv og Velsærd. Jeg indsaae, at efter Loven maatte han fordømmes, men dog kunde jeg ikke undlade at ønske, at han paa en eller anden Maade kunde friskendes. Efter megen Over-

vejelse besluttede jeg da selv stiltiende at fordomme ham ved min Stemme, men overtalte de to Mænd, som dømte med mig, til at frifinde ham. Saaledes troede jeg dengang at fyldestgjøre baade Dommerens og Vennens Pligt; men nu frygter jeg for, at jeg har handlet troløst, idet jeg har raadet Andre til at gjøre det, som jeg selv ikke vilde gjøre, fordi det var urigtigt. Biskelig frygtede Chilo ikke uden Grund; men i dette Spørgsmaal om Venskabets Net have ogsaa de græske Philosopher fra en senere Tid stundom havt mindre strenge Meninger og troet, at det var tilladt for en Vens Skyld, i det Ringeste i mindre Ting, at afvige lidet fra Pligtens Vej, saasom Peripatetikeren Theophrast, hvem Cicero følger i det lidet Skrift, som bærer Navnet *Vælius*.

4, Geometrisk Opgave.

I et Triangel gives given en Side a , Høiden h nedfældt paa samme Side og den Linie f , som forbinder Sidens Midtpunkt med det modstaaende Toppunkt. Heraf skal Trianglet konstrueres, og Formlerne angives til Bestemmelse af de to andre Sider og af Vinklerne.

Exempel: $a = 12'$, $f = 5'$, $h = 3'$.

5, Udarbejdelse i Modersmaalet.

Ydmyghed som kristelig Dyd; dens Forskjellighed fra Beskedenhed i Almindelighed.

Den mundtlige Prøve foretoges d. 8. og 9. Juli. Da Undervisnings=Inspektoren dette Aar ikke kunde komme til at overvære Afgangsexamens Afholdelse i Ribe, var det af Ministeriet blevet overladt til Rektor selv, overensstemmende med de gjældende Bestemmelser, at anordne det Fornødne med Hensyn til den mundtlige Examen's Afholdelse. Efter Indbydelse af Rektor overværede H. H. Hr. Biskop Daugaard den mundtlige Prøve og deltog i Censuren over Latin, Græsk, Religion og Hebraisk.

Kandidaterne bestode Examen med følgende Udfald (hvori er medoptaget Karaktererne ved Afgangsexamens 1ste Del for Tydsk, Fransk, Geografi og Naturhistorie):

	Sansen, S. V.	Tyholm, A.
Dansk	Mg.	G.
Tydsk	Mg.	G.
Fransk	Mg.	Mg.
Latin skriftlig	G.	G.
Latin mundtlig	Mg.	Mg.
Græsk	G.	Mg.
Religion	Mg.	G.
Historie	Ug.	Mg.
Geografi	Mg.	G.
Arithmetik	Mg.	Mg.
Geometri	Ug.	Mg.
Naturlære	Ug.	Mg.
Naturhistorie	Ug.	Mg.
Hovedkarakter	Første Karakter (91 Points).	Første Karakter (81 Points).
Hebraisk	Mg.	

B. Afgangsexamens 1ste Del.

Af 6te Klasse's 12 Disciple indstillede de 11 sig til denne Examen, men efter den fuldstændige Skoleramens Afholdelse befandtse ifkun de 7, hvis Navne ere anførte nedenfor, modne til at opflyttes i 7de Klasse. Af de øvrige 4 Disciple valgte de 2 at forblive 1 Aar endnu i 6te Klasse, for at opnaae en større Modenhed, 1 foretrak at forlade Skolen med de ved Afgangsexamen erholdte Karakterer, for siden at lade sig dimittere privat, og 1 udgik af Skolen for at lægge sig efter Handelsfaget.

Den eneste skriftlige Opgave ved denne Examen, nemlig en tydsk Stil, udarbejdedes d. 23. Juni og lød saaledes:

„Maximilian den Anden var, omendstjødnt ikke den første, dog vel den mildeste og elskværdigste imellem alle Kejsere af det habsburgske Huus. I sit Ægteskab med Carl den Femtes ædle Datter avlede han ni Sønner og sex Døttre, og den Kjærlighed, Mildhed og Godhed, som han øvede som Huusfader, virkede*) velsignende ogsaa i alle større Kredse. Ganske anderledes end Carls mørke Søn, Philip den Anden, havde han dannet sig i sin store Dufels Skole og i 3 Aar regjeret Spanien til hans Tilfredshed. Efter sin Tilbagekomst virkede han væsentlig for Afslutningen af Passauer-Forliget, der beroligede Tydskland, og forblev siden i religiøse Anliggender paa den alene rigtige Vej, til hvilken dengang endnu ingen Herster havde hævet sig og selv senere saa faa hævede sig. Ved regelmæssig Inddeling af sin Tid var han stedse Herre over Forretningerne, ved Maadehold i alle Ting stedse Herre over sig selv. Noesværdige Egenstaber, som man hos denne eller hin Fyrste finder adskilte eller i eenfædig Overdrivelse eller som Følge af mæssommelig Beslutning, fremgik af hans inderste Naturs skønne uforstyrrede**) Harmonie. Derfor var han ikke blot retfærdig, men ogsaa mild og høimodig, ikke blot Ven af ædel Alvor, men ogsaa af munter Spøg; derfor gjorde mangeslags Fornøjelser hans Flid intet Afbræk***), og han behøvede ikke pedantisk at spille Kejseren og at fremkønstle Værdighed, da han besad et kejsersligt Sindelag, der opvækker Kjærlighed og Tillid, fordi det bærer Kjærlighed og Tillid i sig. Maximilian var i alle Ting det fuldkomne Modstykke til sin nærmeste Slægtning, Philip den Anden; hvilken Lykke, hvis han havde levet og herstet saa længe som denne!“

*) beglücken (velsigne).

**) ungekræbt (uforstyret).

***) Eintrag (Afbræk).

Da Brødrene Balslev ved Sygdom vare forhindrede fra at fuldende den ordinaire Afgangseramen, tillodes det dem at underkaste sig en extraordinair Examen i September Maaned, ved hvilken der forelagdes dem følgende tydske Stil til Udarbejdelse:

„Da Englænderne, ledede af Handelsinteresser, første Gang betraadte Ostindiens Kyster for at aabne et direkt Samqvem*) med disse af Naturen velsignede Lande, bestod den store Moguls Rige endnu i fuld Kraft og Blomstren**). Det skulde denne have tilintetgjort enhver Plan af Europæerne til at grunde et Territorialherredømme i Indien, hvis ikke en saadan Tanke af sig selv efter Tingenes Stilling var forbleven dem ganske fremmed. Englands nu saa vældige Somagt laae dengang endnu i sin Bugge***); det just da i London stiftede ostindiske Kompagnies Penge og Stridsmidler vare meget for ringe til at man ikke skulde have anseet en Plan af det Slags for Banvid. Tilfreds med den Binding, som Handelen strax i Begyndelsen bragte dem, rettede Englænderne deres udelte Opmærksomhed kun derpaa, hvorledes de paa den ene Side kunde udvide denne fordelagtigst, paa den anden Side beskytte den imod andre Europæeres Skinsyge, der allerede i længere Tid havde havt Samqvemet med Ostindien i deres Hænder. Lykken stod disse Bestræbelser bi. I kort Tid sank, mere ved eget indre Forfald end ved Englændernes Angreb, den Magt, som Portugiserne havde vidst at erhverve sig i hine Lande og Have fremfor alle andre Europæere, og Hollændernes Stræben havde strax fra Begyndelsen af mere taget Retningen paa Bagindiens Der end paa Hindostans Fastland. Saaledes mere eller

*) Verkehr.

***) Blüthe.

***)) Wiege.

mindre befriet fra besværlige Rivaler haabede det engelsk-ostindiske Kompagni at kunne udbrede sine Handelsforbindelser i Indien ligesaa hurtigt som sikkert."

Den ordinaire mundtlige Examen foretoges i de samme Dage, som Afgangsexamens anden Del. H. H. Hr. Bisstop Daugaard overværede saavel den ordinaire som extraordinaire Examen, og deltog ved begge i Censuren over Geografi.

Udfaldet af Examen (Karaktererne for tydsk Stil og mundtlig Tydsk ere sammenlagte) var følgende:

	Tydsk.	Fransk	Geografi.	Naturhist.
Anderesen, C. E. J.,	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.
Ramsing, P. E. M.,	G.	Ng.	G.	Mg.
Müller, P. G.,	G.	Mg.	Mg.	G.
Bjerrum, P. J.,	G.	G.	G.	Mg.
Müller, C. T.,	G.	Mg.	G.	Mg.
Balslev, L. N.,	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.
Balslev, J. E.,	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.

Med Hensyn til de 2 sidstnævnte Disciple, der vare syge saavel ved den ordinaire Afgangsexamen som under den hele Aarsexamen, uden Udsigt til ret snart at komme sig, vedtoges det i Lærermødet, som afholdtes umiddelbart efter Slutningen af den sidstnævnte Examen, at de, saafremt de tilfredsstillende bestode en extraordinair Afgangsexamen i September Maaned, skulde opflyttes i 7de Klasse, uagtet de ikke havde været til den offentlige Aarsexamen og uden siden specielt at underkastes nogen Prøve i de øvrige, til Afgangsexamens første Del ikke hørende Skolefag, men alene efter Lærernes Skjon om deres tilfredsstillende Fremgang i de nævnte Fag i Arets Løb.

C. Den offentlige Aarsøxamen i 1853. Dimission og Translokation.

Efterat Halvaarsøxamen i Skoleaaret 1852—53, som i de sidste 4 Aar, var bleven afholdt i December umiddelbart før Juleferien, og Undervisningen derefter fortsat og sluttet i det andet Halvaar, foretoges den offentlige Aarsprøve paa anordningsmæssig Maade i Dagene fra d. 11. til d. 20. Juli. Den 22. s. M. dimitteredes de S. 7 nævnte tvende Kandidater, der havde bestaaet den endelige Afgangsexamen, som Studenter til Universitetet, og Translokationen med Skolens øvrige Disciple foretoges. Denne Handling indlevedes af Rektor med en Tale, hvori han søgte at vise, hvor nødvendigt det er at forene sædelig Dannelse med den intellektuelle, saafremt Dannelsen skal være en sand og ægte Dannelse. Fornemmelig gjordes opmærksom paa Vigtigheden af, at Manden næres ved gavnlige Kundskaber og øves i Tænkning, først ved Undervisning og siden ved Selvstudium, at Sandisen for det Skønne og Tæffelige vækkes og udvikles, at Interesse for Alt, hvad der foregaaer paa Verdenshistoriens Skueplads, næres, at Man tilegner sig det, der kaldes et dannet Bæsen, og at hele denne Dannelse maa bygges paa den sædelige Erkjendelse. Før og efter Talen blev af Skolens Disciple affunget tvende af Adjunkt d'Origny forfattede Sange.

2. Om Undervisningen og Fagfordelingen imellem Lærerne.

Undervisningen er i det Hele bleven ledet efter de samme Grundsætninger, som i de sidste Aar og i Dverensstemmelse med Planen i den ministerielle Bekjendtgjørelse af 13. Maj 1850. Dog ere et Par enkelte Afvigelser fra forrige Aars Lektionsplan foretagne. Dansk og Tydsk i 1ste Klasse var ifjor i een Lærers Haand, ligesaa i 2den Klasse; iaar der-

Sagene:	1. Kl.	2. Kl.	3. Kl.	4. Kl.	5. Kl.	6. Kl.	7. Kl.	Summa:
Kalligrafi	4	3	2	1	=	=	=	10
Tegning	2	2	1	=	=	=	=	6 ¹⁾
Sang og) Gymnastik)	=	=	=	=	=	=	=	8 ²⁾

33 34 35 34 34 34 ^{A—34}_{B—33} 258

Under 20. September 1853 er den konstituerede Lærer **C. S. Koch** bleven beskiftet til Adjunkt ved Skolen.

3. Disciplene.

Bed den offentlige Aarsøramen i Juli 1853 var Discipul-Antallet 75. Af disse afgif 2, efter at have bestaaet den fuldstændige Afgangseramen, saaledes som anført S. 7, som Studenter til Universitetet; sraar efter Examen udmeldtes følgende 3 Disciple: **K. K. Kjær** af 6te Klasse, for, efter bestaaet Afgangseramens første Del, at lade sig dimittere privat; **S. Ballin** af 6te Klasse, for, efter bestaaet Afgangseramen, at lægge sig efter Handelsfaget; **C. J. Tørmansen** af 2den Klasse, for at anbringes ved Landvæsenet; Rest — 70. Derimod optoges i Skolen efter bestaaet Prøve

1) Foruden Tegneundervisningen i de 3 nederste Klasser har der været 1 almindelig Tegnetime for dem af de højere Klassers Disciple, som havde Lust til at gaae videre i Tegnekunsten. I denne Time have 12 Disciple deltaget.

2) Af de 4 Sangtimer er 1 bleven anvendt til de sidstoptagne Disciples Indøven, 1 til de ældre Primoer, 1 til de ældre Sekunder, og 1 til Fællessang. Enhver Discipel, som har Stemme, faaar 2 Timer ugentlig Undervisning, undtagen Disciplene i 7de Klasse, hvilke kun 1 Gang om Ugen møde til Sangøvelse, nemlig i den Time, da alle sygende Disciple ere samlede til Fællessang. I Gymnastik har hver Discipel 2 Timer ugentlig Undervisning. Om Sommeren 4 Gange om Ugen Svømmeøvelser i Nipsaa.

følgende 20 Disciple: J. B. Lindbeck (5. Kl.); J. T. Sabricius, L. E. C. Tobiesen (3. Kl.); S. P. V. Gottlieb, S. M. R. Hjort, G. A. Schousboe, C. V. Sørensen, S. J. Sørensen (2. Kl.); C. T. P. Bendtsen, T. Bloch, J. P. K. Bøggild, D. S. R. Bøgvad, A. C. T. Friis, J. M. Lund, M. Musmann, G. P. W. Nielsen, S. Olivarius, T. Stephensen, L. T. Terkelsen, C. D. S. Zwick (1. Kl.). Saalebes udgjorde Skolens Frekvents ved Skoleaarets Begyndelse den 23. August 1853 ialt 90 Disciple; men af disse ere i Aarets Løb 4 udmeldte, nemlig W. Lindhardt af 5te Klasse, for at anbringes ved Landvæsenet, P. Paulsen af 6te og C. G. L. Meyer af 3die Klasse, for at sættes i Kjøbmandslære, og S. M. R. Hjort af 2den Klasse paa Grund af Sygelighed; saa at Antallet ved den offentlige Examen i Juli 1854 iffun beløber sig til 86 Disciple, hvilke nu, i Maj Maaned, ere fordelte i de 7 Klasser paa følgende Maade:

VII. Klasse.

- 1, Ramfing, Verner Kaspar, en Søn af Provst Ramfing, Sognepræst til Darum og Bramminge.
- 2, Lindelof, Georg Christian Peter, en Søn af Gaardejer Lindelof ved Barde.
- 3, Lind, Hans Ulgaard, en Søn af Proprietair Lind til Ulfund ved Lemvig.
- 4, Koch, Carl Bendix, en Søn af Pastor Koch i Astrup.
Disse 4 Disciple agte iaar at indstille sig til Afgangsexamens sidste Del.
- 5, Bjerrum, Peter Janniksen, en Søn af J. Petersen, Gaardejer i Skjærbæk.
- 6, Balslev, Johannes Erasmus, en Søn af Stiftsprovst Balslev i Ribe.

- 7, Müller, Peter Gustav, en Søn af afdøde Pastor Müller til Starup og Grarup.
- 8, Ramsing, Peter Erhard Marius, en Broder til Nr. 1.
- 9, Balslev, Laurits Nicolai, en Broder til Nr. 6.
- 10, Andersen, Carthusius Elieser Joachim, en Søn af Stiftskasserer Andersen i Ribe.
- 11, Müller, Christian Theodor, en Søn af Kjøbmand S. J. Müller i Ribe.

VI. Klasse.

- 1, Bendtsen, Bendt, en Søn af Skolens Rektor.
- 2, Diderichsen, Thorvald Julius, en Søn af Toldinspektør Diderichsen i Holstebro.
- 3, Lind, Christian Vilhelm, en Broder til Nr. 3 i 7de Klasse.
- 4, Kleisdorff, Gilbert Motié, en Søn af Kjøbmand Kleisdorff i Ribe.
- 5, Stampe, Hans Gram August, en Søn af Pastor Stampe i Nørre Nebel.
- 6, Krohn, Vilhelm Tetens, en Søn af Pastor Krohn i Hem i Salling.
- 7, Lundsteen, Daniel Maximilian, en Søn af Pastor Lundsteen i Al.
- 8, Stürup, Marco Sofus Peter Søegh, en Søn af Toldkontrollør Stürup i Faldingbro.
- 9, Seddersen, Bærent, en Søn af Inspektør Seddersen paa Schackenborg.
- 10, Zestbech, Mathias Smith, en Søn af Møller Zestbech ved Lemvig.

Af disse 10 Disciple ville Nr. 1, 2, 4, 5, 6, 9 og 10 iaar underkaste sig Afgangsexamens første Del.

V. Klasse.

- 1, Andersen, Peter Mathias Simonsen, en Broder til Nr. 10 i VII. Kl.
- 2, Lindbeck, Jacob Borrig, en Søn af Gaardejer Jansnich Sørensen Lindbeck i Sønder-Farstrup.
- 3, Tejlmann, Otto Julius, en Søn af afdøde Kapitain v. Tejlmann til Store Hebo.
4. Trojel, Christian Vilhelm Ludvig Emil, en Søn af Toldinspektør, Ritmester v. Trojel i Ribe.
5. Sparrevohn, Jakob Antonius, en Søn af Pastor Sparrevohn i Allerup.
6. Nielsen, Oluf August, en Søn af Proprietær Nielsen til Endrupholm.
- 7, Laurrup, Christian Jacobi, en Søn af Proprietær Laurrup til Estrup.

IV. Klasse.

- 1, Schousboe, Vilhelm Carl, en Søn af Pastor Schousboe i Ribe.
- 2, Tejsen, Hans Vilhelm, en Søn af Pastor Tejsen i Lunde.
- 3, Musemann, Mathias Adolf, en Søn af Proprietær Musemann til Sneumgaard.
- 4, Helms, Ludvig Adam Nicolaj, en Søn af Pastor Helms i Esbønderup i Sjælland.
- 5, Hansen, Poul Julius, en Søn af Pastor Hansen i Gjørding.
- 6, Rasmøng, Carl August, en Broder til Nr. 1 i VII. Klasse.
- 7, Tranberg, Hans Gotfred, en Søn af afdøde Borgemeester i Ribe, Justitsraad Tranberg.
- 8, Faber, William Hugo, en Søn af afdøde Apotheker Faber i Holstebro.

- 9, Winter, Hans Clausen, en Søn af Sognefoged Winter i Sønder-Sejerslev.
- 10, Jørgensen, Hans Adrianus, en Søn af Møller Jørgensen i Skjærbæk.
- 11, Andkjær, Valdemar Dyrland, en Søn af Pastor Andkjær i Fohl.
- 12, Gottlieb, Christian Jacob Hermann Ludvig, en Søn af Pastor Gottlieb i Bester-Linnet.
- 13, Nielsen, Christian, en Søn af Amtsforvalter, Justitsraad Nielsen i Ribe.

III. Klasse.

- 1, Terkelsen, Christian Laurits, en Søn af Smedeme-
ster Terkelsen i Ribe.
- 2, Fabricius, Ingvart Thøger, en Søn af Pastor Fa-
bricius i Højrup.
- 3, Sparrevohn, Hans Georg, en Broder til Nr. 5 i
V. Kl.
- 4, Nielsen, Rasmus Rudolf, en Søn af Apotheker
Nielsen i Skive.
- 5, Albinus, Rudolf Emil, en Søn af afdøde Profu-
rator Albinus i Varde.
- 6, Krag, Johannes Marturin, en Søn af Kjøbmand
Krag i Ribe.
- 7, Tobiesen, Leopold Ernst Ludvig, en Søn af Provst
Tobiesen i Thorstrup.
- 8, Sparrevohn, Martin August, en Broder til Nr. 3.
- 9, Faber, Carl Axel, en Broder til Nr. 8 i IV. Kl.
- 10, Bendtsen, Carl Vincens, en Søn af Skolens Rector.
- 11, Stephensen, Harald, en Søn af afdøde Borgeme-
ster i Varde, Overauditeur Stephensen.
- 11, Andkjær, Charles Emil, en Broder til Nr. 11 i
IV. Kl.

- 13, Wendelboe, Søren Nicolaj Weisner, en Søn af Pastor Wendelboe i Krogsbøl i Fyen.
- 14, Ballin, Morris, en Søn af Kjøbmand Ballin i Ribe.
- 15, Kjær, Ludvig Hector, en Søn af Stiftsfysikus Kjær i Ribe.
- 16, Quedens, Anton Christian, en Søn af Kjøbmand Quedens i Ribe.
- 17, Schousboe, Peter Sjølling, en Søn af Pastor Schousboe i Gamst.

II. Klasse.

- 1, Sørensen, Søren Jesenius, en Søn af Skolelærer Sørensen i Havervad.
- 2, Jacobi, Carl Hugo Edwin, en Søn af Adjunkt Jacobi i Ribe.
- 3, Sørensen, Christian Valdemar, en Søn af Muurmester Sørensen i Ribe.
- 4, Bang, Theodor Suhr, en Søn af Domænedirektor, Etatsraad Bang i Kjøbenhavn.
- 5, Bjelke, Anton August, en Søn af Jernstøber Bjelke i Ribe.
- 6, Albinus, Julius Gothold, en Broder til Nr. 5 i III. Kl.
- 7, Gottlieb, Frederik Petersen Vincens, en Broder til Nr. 12 i IV. Kl.
- 8, Lindhardt, Laurits Christian, en Søn af Pastor Lindhardt i Nørrefarstrup.
- 9, Bøgvad, Ove Dines Georg, en Søn af Toldassistent Bøgvad i Ribe.
- 10, Schousboe, Gustav Adolf, en Broder til Nr. 17 i III. Kl.
- 11, Bayer, August Vilhelm, en Søn af afdøde Boghandler Bayer i Barde.

- 12, Kjer, Ove Sofus, en Broder til Nr. 15 i III. Kl.
 13, Lund, Frits Ferdinand, en Søn af Tømmermester
 Lund i Ribe.

I. Klasse.

- 1, Terkelsen, Laurits Theodor, en Broder til Nr. 1
 i III Kl.
 2, Zwick, Carl David Henrik, en Søn af Skomagermes-
 ter Zwick i Ribe.
 3, Bendtsen, Christian Thomas Paul, en Søn af
 Skolens Rektor.
 4, Stephensen, Thorvald, en Broder til Nr. 12 i III.
 Kl.
 5, Lund, Johannes Marius, en Broder til Nr. 13, i II. Kl.
 6, Friis, Andreas Carl Tejsmann, en Søn af Pastor
 Friis i Bilslev.
 7, Mufsmann, Mathias, en Søn af afdøde Proprietær
 Mufsmann til Gisbol.
 8, Søegh, Frederik Christian, en Søn af Proprietær
 Søegh til Kammegaard.
 9, Bøgvad, Dines Hjerfing Røstrup, en Broder til
 Nr. 9 i II. Kl.
 10, Lautrup, Henrik Jacob, en Broder til Nr. 7 i
 V. Kl.
 11, Olivarius, Frederik Theodor de Sine, en Søn af
 Pastor Olivarius i Hodde.
 12, Bloch, Theodor, en Søn af Provst Bloch i Rønborg.
 13, Koefoed, Georg Albrecht, en Søn af Kammeraad
 Koefoed, forhen Ejer af Tinggaard.
 14, Bøggild, Jens Peter Krogsgaard, en Søn af Pa-
 stor Bøggild i Vintrup.
 15, Nielsen, Gustav Peter With, en Søn af Cand.
 filosof. P. Nielsen i Ribe.

4. De i Skoleaaret gjennemgaaede Bøns, Lære- og Læse-Bøger.

Religion.

VII. Kl. Øverste Afdeling: Hele Viscos Lærebog; Matthæi Evangelium og Galaterbrevet paa Græsk; en Udsigt over Kirkens Historie til Carl den Stores Tid, efter Raskars Lærebog. Nederste Afdeling: Viscos Lærebog, 2den og 3die Artikel; Galaterbrevet og de 8 sidste Kapitler af Matthæi Evangelium paa Græsk. Kirkehistorie sammen med øverste Afdeling.

VI. Kl. Hele Herslebs Bibelhistorie.

V. Kl. Balslevs Lærebog: Troen og Sakramenterne. Herslebs Bibelhistorie fra 3die Periode i Jesu Liv til Bøgens Ende.

IV. Kl. Balslevs Lærebog: Loven og Sakramenterne. Herslebs Bibelhistorie fra det jødiske Riges Deling til 3die Periode i Jesu Liv. Psalmer ere lærte udenad efter Hjorts Samling.

III. Kl. Balslevs Lærebog: Troen og Fadervor. Herslebs Bibelhistorie forfra til det babyloniske Fangenskab. Psalmer af Hjorts Samling.

II. Kl. Balslevs Lærebog: Loven. Daugaards Bibelhistorie: det nye Testamente. Psalmer af Hjorts Samling.

I. Kl. Luthers Katekismus. Daugaards Bibelhistorie: det gamle Testamente. Psalmer af L. C. Müllers Samling og af Skolens Morgenpsalmer.

Dansk.

VII. Kl. Den danske Litteraturhistorie fra 1754 indtil vor Tid er gjennemgaaet efter Thortsens Lærebog med enkelte Tillæg. Blandt de forskjellige Ting, der ere foreløbte til Oplysning af Litteraturhistorien, fremhæves: P. A. Hei-

berg: „Indtoget“; Th. Thaarup: „Peters Bryllup“; Dhlenschlæger: „Helge“ og „Slaf den Hellige“; H. Herz: Stykker af „Gjengangerbrevene“ og „Et Offer“. Disciplene have hver Maaned skrevet tre Stile og holdt et mundtligt Foredrag over selvvalgte Emner.

VI. Kl. Udvalgte Stykker af Litteraturhistorien efter Thortsen og med Hensyn til den nyere Tid efter Holst's poetiske Læsebog; foruden at hver Discipel til Dvelse i Recitation har lært 5 Digte udenad, er der blevet forelæst følgende Digterværker: Holbergs „Erasmus Montanus“; Thaarup: „Peters Bryllup“; Heiberg: „Kjøge Huskors“; Dhlenschlæger: „Slaf den Hellige“ og „Aladdin“. Ved Siden af den ugentlige Stil er der undertiden holdt Dveller i mundtlige Foredrag.

Note. Opgaverne til de danske Stile, som ere skrevne i de to øverste Klasser fra Skoleaarets Begyndelse indtil Midten af Maj, da disse Meddelelser afgaves, ere følgende:

VII. Kl. 1, Om Ydmyghed som kristelig Dyd; dens Forskjellighed fra Beskedenhed i Almindelighed (forrige Aars Afgangsopgave). 2, De store Udvandringer fra Europa til Asien i det 11—13de Aarhundrede sammenlignede med den nærværende Tids Udvandringer til Amerika og Australien. 3, Hvilken Indflydelse have vore Omgivelser paa vore Beslutninger? 4, Paa hvilken forskellig Maade bliver Naturen opfattet af Menneskene, alt efter som Tænkningen eller Indbildningskraften er virksom hos dem. 5, Om Hukommelsen. 6, Kan man slutte fra et Menneskes Ansigt til dets Sindelag. 7, Slægtskabet mellem Loguen og Hykleriet. 8, Det burgundiske Riges Betydning for den tidligere Middelalder. 9, Hvorledes Benskabet antager en forskellig Karakter i de forskellige Aldre. 10, *Gregor den 7des Indflydelse paa Hierarkiets Udvikling. 11, *Alt udvikle Job. 3, 16. 12, Overtroens Magt paavist og forklaret. 13, . Hvilken Betydning har den større eller mindre Grad af Trykkefrihed, der er tilstaaet et Land, for dets Litteratur. 14, At paavise Antæget i Tullius „Majdag“. 15, Hvorledes bliver den tragiske Katastrofe motiveret i Dhlenschlægers „Hakon Jarl“? 16, Hvorfor er det nødvendigt

at være oprigtig imod sig selv? 17, Videns Indflydelse paa Europa i Oldtiden og Middelalderen. 18, *Hvorledes udviklede Historiekrivningen sig hos Romerne? En af Guldalderens og en af Sølvalderens Historikere karakteriseres omstændeligere og sammenlignes baade fra Fremstillingens og fra Sprogets Side. 19, Klosterlivets Oprindelse og Udvikling. 20, Hane er hjemme djærvest. 21, Hvorledes forklares det Fænomen, at saamange Kristne forkjætre hinanden? 22, *Anledningen til og Indholdet af Demosthenes's Tale om Freden. 23, Alt, hvad der ikke er af Troen, er Synd. 24, Man kan, hvad man vil. 25, Taatmodighed har en stor Løn. 26, Med hvad Ret troster den Overvundne sig med den Sætning: „Alt er tabt, kun ikke Gien“.

VI. Kl. 1, At udvikle Begrebet Nøjsomhed. 2, Om Telegrafens Betydning. 3, At beskrive Hr. Kvist i Hofstrups „den gamle Elsker“. 4, En Beskrivelse af Israeliternes Tilstand under Dommerne. 5, Karakteristik af Ludvig Holberg. 6, Hvis Parti vilde jeg tage i en Krig mellem Rusland og Tyrkiet. 7, *At anstille en Sammenligning mellem Naturen i en dansk og i en tropisk Egn (Sydamerika). 8, En Scene af Vikingelivet. 9, Riberhus Slot (et Sagn). 10, Tankegangen i Tullius Majdag. 11, Som de Gamle sjunge, saa kvadre de Unge. 12, Slesvigs Forhold til Danmark 1658—1721. 13, Domkirken i Ribe. 14, Elisabeth og Maria Stuart — en Sammenligning. 15, *Alexander den Stores Betydning for Guds Folks og Guds Riges Historie. 16, Om hundred Aar er Alting glemt. 17, En Tale holden ved Vedellens Solvbrøllup paa egne og Kammeraters Begne. 18, At udvikle og bedømme det Ordsprog: „Rygtet voxer af sin Rod“. 19, Om Negerflaveriet. 20, Guds Rige er ligt en Surdeig. 21, Man kan, hvad man vil. 22, a, En ubehagelig Kammerat. b, Jeg gaar ud i den vide Verden. 23, Siig mig, hvem du omgaaes, og jeg skal sige dig, hvem du er. 24, Hvilken Nytte frembyder Læsningen af gode Rejsebeskrivelser.

De med * betegnede Opgaver ere stillede af de vedkommende Faglærere.

V. Kl. Den nordiske Mythologi er gjennemgaaet i Forbindelse med Læsningen af Dylenschlagers: „Nordens Guder“, forfra til S. 151. Der er bleven meddelt en Udsigt over Digtarterne, og 4 Digte ere udenadlærte til Dvæls i Recitation. Desuden ere nogle Digtværker forelæste for

Disciplene og gennemgaaede med dem, saasom: „Pottema-
ger Valter“ og „Søstrene paa Kinnefullan“. Af de 2
ugentlige Timer er den ene anvendt til det Mundtlige, den
anden dels til skriftlige Øvelser efter Borgens „Besled-
ning“ (navnlig 14de og 15de Lektion), dels til Rettelse af de
hjemmestrevne Stile: Dispositioner, Udarbejdelser og Over-
sættelser.

IV. Kl. Holst's profaiske Læsebog er benyttet til Op-
læsning, Forklaring og Analyse; Bojesens Grammatik er
repeteret og 3 Digte ere udenadlærte; af Borgens „Besled-
ning“ ere 22de, 23de og 24de Lektion gennemgaaede og
indøvede ved mundtlige og skriftlige Øvelser; nogle af de
vigtigste Regler for Versebygning ere meddelte Disciplene.
Den ugentlige Stiletid er anvendt dels til Rettelse af de
hjemmestrevne Stile, hvilke have været af fortællende og be-
skrivende Indhold, samt Fabler, Brevstil og Oversættelser fra
Fransk, dels til skriftlige Øvelser, især efter 12te og 13de
Lektion af Borgens „Besledning“.

III. Kl. Holst's profaiske Læsebog er læst fra S. 64—
133; Bojesens Grammatik er gennemgaaet med en Del
Tilføjninger og repeteret; 5 Digte ere udenadlærte. Hver-
anden af de 3 ugentlige Timer er anvendt til Stile, dels
til Rettelse af hjemmestrevne Stile af fortællende Indhold,
dels til Stiløvelser efter Borgens „Besledning“ (navnlig
10de, 11te og 12te Lektion).

II. Kl. Funch=Røgind=Warburgs danske Læsebog S.
173 indtil S. 407. Af Digtene i samme Bog er lært
udenad: Nr. 12, 17, 29, 41, 43, 51, 53, 54, 55. Af
Borgens „Besledning“ ere 3die, 4de, 5te og 6te Lektion
mundtlig gennemgaaede. Hver Uge er der skrevet to Stile
paa Skolen, sædvanlig efter Diktat.

I. Kl. Samme Læsebog fra Begyndelsen indtil Side

187. Af Digtene er lært udenad Nr. 1, 2, 3, 5, 7, 8, 11, 12, 13, 15, 17, 20, 23, 27, 28, 31, 45, 50, 52 og 56. Hver lge tre Stile efter Diktat.

Indst.

VI. Kl. Goethes „Hermann und Dorothea“; Hjorts Læsebog, prof. D. S. 459—505; poet. D. S. 82—109, 124—135. Særskilt have Disciplene maanedlig opgivet et selvvalgt Pensum af den nyere Tids bedste Prosaister og Digtere. Hjorts Grammatik. I Litteraturhistorien ere Disciplene gjorde bekendte med de større Vendepunkter og de meest fremragende Personligheder og Digterværker i den nyere Tid, tildels efter Abrahams's Omrids. Til en ugentlig skriftlig og mundtlig Stil ere Lorenzens Stiløvelser blevne benyttede. Hver Maaned er en Stil bleven opgivet af Rektor, skreven paa Skolen og siden bedømt af tre Lærere.

V. Kl. Hjorts Læsebog prof. D. S. 291—336 og 378—407; poet. D. S. 1—65. Dgsaa i denne Klasse ere Disciplene blevne holdte til selvvalgt Læsning, meest af historisk og beskrivende Indhold. Hjorts Grammatik, Formlæren og det meste af Ordfojningslæren. Som mundtlig Stil er af Lorenzens Stiløvelser gennemgaaet Nr 37—42 og 66—71. Skriftlig Stil er ligeledes skreven efter Lorenzen.

IV. Kl. Hjorts Læsebog, prof. D. S. 113—22 og 134—62. Formlæren efter Hjorts større Grammatik. Som mundtlig Stil Lorenzens Stiløvelser Nr. 1, 3, 5, 7, 9, 10. Skriftlig Stil efter samme Bog.

III. Kl. Hjorts Læsebog, prof. D. S. 26—54. Hjorts mindre Grammatik repeteret. Som mundtlig Stil Wolles Materialier S. 55—70, dog S. 55—63 kun hvad forrige Aar var forbigaaet i 2den Klasse. Ugentlig en Stil skreven hjemme.

II. Kl. Rungs Læsebog for de lavere Klasser, Side

75—145. Et Par Digte lærte udenad. Danst og tydsk Sproglære ere i denne og første Klasse læste i Forening under Læreren i Tydsk. Bojesens og Hjorts Lærebøger ere paaany gennemgaaede udførligere end i nederste Klasse. Disciplene ere undertiden ogsaa blevne øvede i at analysere i en dansk Bog. Et Udvalg af Exemplerne (omtrent Halvdelen) i Wolles Materialier ere benyttede til Indøvelse af Formlæren og Dvelse i at oversætte fra Danst. Hver Uge er der skrevet et Diktat efter et læst Stykke i Læsebogen.

I. Kl. Kungs Læsebog for de lavere Klasser, S. 1—76. Et Par Digte lærte udenad. Sproglære efter Bojesen og Hjort: Læren om Sætningens Dele og om Sætningernes Arter. Udsagnsordenes, Hovedordenes og Tillægsordenes Bøjning i Danst og Tydsk, samt de personlige Stedsord. Analyse undertiden ogsaa efter den danske Læsebog. Hver Uge et Diktat efter et læst Stykke i Læsebogen.

Franskt.

VI. Kl. 3 Borrings „Etudes littéraires“ er læst fra S. 217—242 og S. 378—422; til Extemporallæsning er Lassens Læsebog bleven benyttet, og deraf er læst S. 1—50 og 127—190; Abrahams's Grammatik er læst ud og repeteret; i Sibberns Stiløvelser, 2den Del, er læst de ulige Nummere fra 59—67, de lige Nummere fra 68—78 og alle Nummere fra 79—90. Den ene af de 3 ugentlige Timer er bleven anvendt dels til at rette de paa Skolen paabegyndte og hjemme fuldførte Stile og Versioner, dels til Examination i hvad Disciplene i Ugens Løb havde læst udenom paa egen Haand.

V. Kl. Borrings „Etudes littéraires“ fra 1—62 og 105—143; Abrahams's Grammatik til „Om Adverbiernes Brug“; Sibberns Stiløvelser: de ulige Nummere fra 1—33. Den ene af de 3 ugentlige Timer er ogsaa i denne Klasse

bleven benyttet dels til at rette Stile, dels til Examination af hvad Disciplene + Ugens Løb havde læst hjemme paa egen Haand.

IV. Kl. Borrings Læsebog for Mellemklasser fra S. 128—218; Abrahams's Grammatik er gennemgaaet til Syntarens 3die Afsnit. I Sibberns Stiløvelser, 1ste Del, er læst de lige Nummere fra 50—82.

III. Kl. Borrings Læsebog for Mellemklasser forfra til S. 35 og fra 128—193; Abrahams's Grammatik til 2det Afsnit i Syntaren; i Sibberns Stiløvelser er læst de ulige Nummere fra 9—29, samt 30, 47 og 49.

II. Kl. Borrings „Manuel“ fra S. 81—138; efter Abrahams's Grammatik er det Vigtigste af Formlæren læst indtil de uregelmæssige Verber; i Sibberns Stiløvelser, 1ste Del, er læst: 1, 3, 5, 7; 31, 33, 35, 37, 41, 43 og 45.

Latin.

VII. Kl. Dimittenderne opgive til Afgangseramen:

Af Cicero Talen for Sextus Roscius og de 4 Taler imod Catilina (En istedetfor de catilinariske 2 af de philippiske), de 2 første Bøger af Dispp. Tusculanæ samt Cato major; af Livius 1ste, 2den, 4de og 21de Bog; af Horatius Dernes 2den og 3die Bog, alle Epistlerne tilligemed Ars poetica; af Virgilius Æneidens 3 første Sange.

Statarisk er iaar gennemgaaet: 1ste og 2den Bog af Ciceros Dispp. Tusculanæ og Cato major samt 1ste og 2den Bog af Horats's Epistler.

Extemporallæsning (omtrent $1\frac{1}{2}$ Time ugentlig): 5te, 6te og omtrent Halvdelen af 7de Bog af Curtius de gestis Alexandri magni.

Madvig's latinske Syntax benyttet, især ved Stilrettelsen. Tregders latinske Litteraturhistorie, fornemmelig 2den Periode.

Stolls Mythologi ved Schmidt, Jordens og Underverdenens Guddomme samt Heroerne.

Et Kursus i den gamle Geografi, hvorved Königfeldts Lærebog er bleven lagt til Grund.

To latinske Stile skrevne ugentlig, den ene paa Skolen uden Hjælpebidler, den anden hjemme (omtrent 44 Sider af Heinrichsens Dpgaver, ny Saml.); istedetfor Stilen paa Skolen er hver 14de Dag skrevet en Version efter Heinrichsens Dpgaver.

VI. Kl. Ciceros Tale for Sextus Roscius; Livius's 22de Bog; 1ste Sang af Virgils Æneide.

Extemporallæsning (1 Time ugentlig): Af Ciceros Breve i Rielsens Udgave de 3 første Afsnit. Tillige er hele den almindelige Indledning (Ciceros Liv og hans Tid) gennemgaaet.

Madvigs latinske Syntax fra 2det Afsnit Kap. 7 indtil Metriken. Desuden Orddannelselæren.

Bojesens Romerske Antikviteter, om Krigsvæsenet.

Tregders latinske Litteraturhistorie: Livius og Virgil.

To latinske Stile ugentlig, 1 paa Skolen og 1 hjemme, efter Jagerslevs Materialier, 2den Udgave S. 101—106 og S. 111—134; istedetfor Stilen paa Skolen hver 14de Dag en Version efter Heinrichsens Dpgaver.

V. Kl. Ciceros Taler *de imperio Pompeji* og *in Catilinam*. Dvid efter Feldbausch's Udvalg, Stykkerne I, II, IV, XIV (432 Vers).

Extemporallæsning (omtr. 1 Time ugentlig): Omtrent en Trediedel af Cornelius Nepos.

Syntaren efter Madvig, 2det Afsnit Kap. 1—6. Desuden Formlæren paany gennemgaaet efter den større Grammatik.

To Stile ugentlig, en paa Skolen og en hjemme, efter Ingerslevs Materialier, anden Udgave, S. 70—c. 107.

IV. Kl. Silfverbergs Læsebog S. 47 til Enden. Cæsar B. G. libb. III, IV, V, c. 1—23. Phædri Fabler, 1ste og anden Bog med enkelte Forbigaaelser.

Syntaren efter Madvig, 1ste Uffnit. Formlæren repeteret efter Udtoget.

I Begyndelsen af Aaret tre mindre, senere to større Stile om Ugen efter Ingerslevs Materialier, 2den Udgave, S. 23—c. 66. Endel Dvæle i Extemporal-Oversættelse fra Dansk til Latin, i Slutningen af Aaret efter de første Stykker i Ingerslevs Materialier.

III. Kl. Silfverbergs Læsebog, S. 1—35, 40—44. Det Vigtigste af Formlæren efter Madvigs „Formlære for de lavere Klasser“. Af Trojels Exempel-Samling ere udvalgte Exempler gennemgaaede, senere oversatte skriftlig paa Skolen og derefter gjengivne mundtlig, hvorved de vigtigste Regler af Ordføjningslæren (til ind i Ablativ) ere indøvede. I de sidste Maaneder ere Exempler af Trojels Samling oversatte skriftlig paa Skolen, uden iforvejen at være gennemgaaede.

Græff.

VII. Kl. Dimittenderne opgive til Afgangseramen: Herodoti lib. IX, Xenophont. Anab. lib. I—II; Platon. Protagoras, Xenophont. memorab. lib. I—II; Demosthenis oratt. Philipp. I og de pace; Luciani Timon. Homeri Odys. X—XV; Anthologia Græca ed. Tregder undtagen Nr. 15—17 Pag. 41, Nr. 18—19 Pag. 47 og fra Pag. 92 og ud.

Af hele Klassen er læst iaar: Hom. Od. XIV—XV; Anthologia Gr. B. Tragoedia 1—6. Xenophont. memorab. I—II; Demosth. orat. Phil. I og orat. de pace; Luciani

Timon. Madvig's Ordfojningslære fra andet Afsnit til Enden; en Gang om Ugen oversat skriftlig efter Bergs Opgaver til ovennævnte Afsnit. De vigtigste Afsnit af Tregders Litteraturhistorie.

VI. Kl. Herodot. lib. IX, 1—10. Xenophont. memorab. lib. I—II; Homeri Odys. lib. XIV—XV. Tregders Formlære er repeteret; Madvig's Ordfojningslære 1ste Afsnit; en Gang om Ugen oversat skriftlig og mundtlig efter Bergs Opgaver til samme Afsnit. Bojesens og Tregders Haandbøger ere benyttede ved Henviisning.

V. Kl. Xenophont. Cyrop. lib. V, 4, 19 — lib. VII, 3; Hom. Odys. lib. XVIII; Tregders Formlære er repeteret; til Madvig's Ordfojningslære er stadig henvist; en Gang om Ugen ere Exempler oversatte skriftlig og mundtlig efter Bergs Opgaver til første Afsnit. I Litteraturhistorien ere Artiklerne Xenophon og Homer læste.

IV. Kl. Lunds græske Læsebog første Afsnit til S. 23 (IX) — de danske Stykker oversatte mundtlig og skriftlig, af mange Stykker dog kun det halve. Af andet Afsnit er læst S. 97—103. Tregders Formlære i det Omfang, som er bestemt for denne Klasse, læst og repeteret.

Sebraiff.

VII. Kl. Øverste Afdeling: Genesis, Ruths Bog. Psalme 11—17, 95—101. Whittes Grammatik. Josvæ Bog 1—9 er læst ex tempore.

Nederste Afdeling: Genesis 1—25. Grammatiken med enkelte Forbigaaelser repeteret efter Whitte.

Historie.

VII. Kl. Middelalderen og den nyere Tid efter Estrup.

VI. Kl. Skandinavien fra 1624 efter Fabricius samt

den franske Revolution, England, Spanien og Tydskland efter Kosfods Udtog.

V. Kl. Danmark, Norge, Sverrig, Frankrig og England efter Kosfods Udtog.

IV. Kl. Skandinavien fra 1397 efter Fabricius; og Rom efter Kosfods Udtog.

III. Kl. Den gamle Historie efter Kosfods Udtog.

II. Kl. Kosfods fragmentariske Historie fra Gregor VII.

I. Kl. Samme Bog forfra indtil Gregor VII.

Geografi.

VI. Kl. Jagerslevs større Lærebog.

V. Kl. Samme Bog: Evropa indtil Spanien.

IV. Kl. Samme Bog: Asien, Afrika, Nordamerika.

III. Kl. Samme Bog: Evropa.

II. Kl. Jagerslevs lille Geografi.

I. Kl. Samme Bog: Evropa.

Naturhistorie.

VI. Kl. Hele Zoologien og Botanikken.

V. Kl. I Botanik: de naturlige Familier og det lineiste System; i Zoologi: Prosch, de dyriske Livsytringer til § 33.

IV. Kl. I Botanik: Terminologien; i Zoologi: Prosch, de dyriske Livsytringer til § 19.

III. Kl. Mennesket og Pattedyrene.

II. Kl. Fiskene, Padderne og Krybdyrene.

I. Kl. De lavere Dyr.

Bramsens og Drejers Lærebog i Zoologi og Botanik har været benyttet i VI—II. Kl. jævnsides med mundtlig Meddelelse; i I. Klasse er Krøyers Lærebog for de lavere Klasser benyttet.

For at indøve Botanikken er der foretaget nogle Excursioner.

Naturalære.

VII. Kl. Det ældre Parti har læst den mekaniske Del efter Drsted's Lærebog fra „Almindelig Bevægelseslære“ til „Stemmeorganet og Høreorganet“ og den kemiske Del efter Müllers „Grundrids“ fra Elektromagnetismen og ud. Det yngre Parti har læst den mekaniske Del forfra til „Almindelig Bevægelseslære“ og den kemiske til Elektromagnetismen.

Geometri.

VII. Kl. Det ældre Parti har læst Plantrigonometrien efter Ramus samt den matematiske Geografi efter Steen. Det yngre Parti har læst Stereometrien samt 1ste Kapitel af Trigonometrien efter Ramus. Begge Partier have skrevet matematiske Udarbejdelser hjemme 1 Gang om Ugen, ligesom der ogsaa jævnlig er foretaget Øvelser paa Skolen. 1 Gang om Maanedens ere 2 Timer anvendte til Besvarelse af en mathematisk Opgave uden noget Hjælpe middel.

VI. Kl. Doppermanns Geometri fra 2den Bog og ud. Opgaverne fra VIII til XII, med Forbigaaelse af VIII, 16—18 og XI, 8. Skriftlige Opgaver 1 Gang om Ugen til Udarbejdelse hjemme.

V. Kl. Samme Bog fra § 7 til 2den Bog med de sædvanlige Forbigaaelser. Opgaverne indtil VIII.

IV. Kl. Samme Bog til § 7 med Forbigaaelse af § 3, 94—96.

Arithmetik og Regning.

VII. Kl. Det ældre Parti har gennemgaaet sammensat Renteregning, Arrangementer, Permutationer og Kombinationer samt Binomialformlen for en hel og positiv Exponent efter Berghs Arithmetik; det yngre Parti efter samme Bog 3die Rods Uddragning, Ligninger af 2den Grad, Rædebrot, exponentielle Ligninger og Logarithmer, Ligninger med flere Ubekjendte.

VI. Kl. Efter samme Læsebog er gjennemgaaet og indøvet Læren om Tals Delelighed, Regning med Rodstørrelser, Kvadrat- og Kubikrods Uddragning, negative og Brok-Exponenter, Bogstavstørrelfers Oplosning i Faktorer og Regning med Bogstavbrok samt Proportioner og Ligninger af 1ste Grad med 1 og flere Ubekjendte.

V. Kl. Steens Indledning er repeteret med Anvendelse paa Bogstavsregningen, desuden er læst om Printal, Maal, Mangefold samt Tals Delelighed og Potenser efter Bergs Arithmetik. Det Gjennemgaaede er indøvet fornemmelig efter Steens Opgavesamling.

IV. Kl. Steens Indledning er repeteret og læst ud samt flittigt indøvet efter Opgavesamlingen.

III. Kl. Siden Nytaar er 1 a 2 Timer om Ugen benyttet til Arithmetik, hvoraf der, efter Steens Indledning, er læst indtil Brok, og det Læste indøvet ved Exempler. Med Hensyn til Tavleregning, da ere Disciplene, blevne øvede i Reguladetri i Brok dels efter Ursins Regnebog dels efter opgivne Exempler; 6 af Disciplene ere gaaede videre; for Halvaarseramen er 1 Time om Ugen benyttet til Hovedregning, og efter Nytaar 2 a 3 om Maaneden.

II. Kl. Efter Ursins Regnebog ere Opgaverne indøvede paa forskjellige Maader indtil omvendt Reguladetri med denne Klasse's Discipline paa enkelte Undtagelser nær. Flere have og øvet sig videre. Til Hovedregning er anvendt 1 Time ugentlig, dels paa en forstandsdaunende Maade ved eftergivne Opgaver at lade Disciplene udarbejde andre, og dels praktisk Øvelse.

I. Kl. I denne Klasse har den største Del af Disciplene indøvet Brokregning og Reguladetri i hele Tal efter samme Bog som forrige Klasse. Enkelte have ogsaa øvet Reguladetri i Brok. Hovedregning i Righed med forrige Klasse.

5. Bibliotheket og de videnskabelige Samlinger.

Skolens Bibliothek har paa sædvanlig Maade faaet Tilvært, dels ved Forsendelser fra Kultusministeriet, dels ved Indkjøb for den normerede Sum. Ligeledes er den naturhistoriske og fysiske Samling bleven forøget ved Indkjøb af flere Naturalier og Instrumenter. Det havde været Bestemmelsen iaar i Skolens Program at lade afstrykke et fuldstændigt Realkatalog over Skolens Bogsamling, men da Tiden til Trykningen ikke vilde slaa til at faa det Hele færdigt, opsattes, med Ministeriets Samtykke, denne Plans fuldstændige Realisation til næste Aar. Til dette Realkatalog ville da slutte sig Fortegnelser over Skolens Naturalier og fysiske Instrumenter. Tvende saadanne videnskabeligt ordnede Fortegnelser haves her ved Skolen, affattede af vedkommende Faglærere.

Her anføres navnlig kun de i sidstafvigte Aar udstedte Skoleprogrammer:

Aalborg Kathedralskole: 1) de udvidede Skoler og Undervisningen i Lydst. Af Overlærer Mag. Povelsen. 2)

Skoleefterretninger af Rektor, Prof., Mag. Tregder.

Århus Kathedralskole: Skoleefterretninger af Rektor, Prof. Blache.

Århus videnskabelige Realskole: Skoleefterretninger af Rektor Nielsen.

Borgerdybskolen paa Christianshavn: 1) Om Undervisningen i Modersmaalet, 2—3. Af Prof. M. Hammerich, Skolens Forstander. 2) Skoleefterretninger af Samme.

Borgerdybskolen i Kjøbenhavn: Skoleefterretninger af R. Røvsing, Skolens Forstander.

Frederiksborg lærde Skole: 1) Chronologisk Oversigt over de mærkeligste Begivenheder i vort Fædrelands Historie fra Begyndelsen af Aaret 1848 til 5. Juni 1853, af Adjunkt J. P. F. Königsfeldt. 2) Skoleefterretninger af Rektor, Etatsraad, Dr. Flemmer.

Herlufsholms lærde Skole: 1) Nogle Personal-Efterretninger om de Disciple, som ere dimitterede fra Herlufsholms Skole i Aarene 1794—1852, samlede af Inspektør P. E. Rosenørn. 2) Om Forberedelsen til og Optagelsen i de advidede Skolers yngste Klasser, nærmest med Hensyn til Herlufsholms Skole. Af Adjunkt A. Veth. 3) Skoleefterretninger af Rektor G. Dichmann.

Horsens lærde Skole: 1) Kort Oversigt over Forverdenens Dyr og Planter af E. Jørgensen, Adjunkt. 2) Skoleefterretninger af Rektor Birch.

Kolding lærde Skole: *De vocibus et locis quibusdam scriptorum Latinorum in lexicis plerisque non satis recte explicatis.* P. 3. Scr. C. F. Ingerslev. 2) Skoleefterretninger af Rektor, Prof. Ingerslev.

Metropolitanskolen: Skoleefterretninger af Rektor, Prof. Borgen.

Nykjøbing Kathedralskole: 1) Om den kritiske Behandling af Texten i nogle af Demosthenes's Taler. Af Overlærer, Mag. Lund. 2) Skoleefterretninger af Rektor, Prof. Rosendahl.

Odense Kathedralskole: 1) Bidrag til Skoletugtens Historie i Norden. Af Rektor, Prof. Henrichsen. 2) Fortegnelse over Skolens physisk-mathematisk Samlinger. Af Overlærer Kragh. 3) Skoleefterretninger af Rektor.

Randers lærde Skole: Skoleefterretninger af Rektor, Prof. Dr. Thortsen.

Ribe Kathedralskole: 1) Om overflødig Fortids-Betegnelse i Latin. Af Adjunkt Kinch. 2) Indlednings-Ord ved Translokationshøjtideligheden i Ribe Kathedralskole d. 22. Juli 1852. Af Rektor Bendtsen. 3) Skoleefterretninger af Samme.

Roeskilde Kathedralskole: *Variae lectiones commentariorum C. Julii Cæsaris de bello civili ex codice Hauniensi enotatae a C. G. Elberling, A. M.* 2) Skoleefterretninger af Rektor, Prof. Elberling.

Ronne højere Realskole: Skolefesterretninger af Rektor Mag. Whitte.

Soro Akademies Skole: 1) Katalog over Soro Akademies Instrumentsamling af Overlærer Johnstrup. 2) Skolefesterretninger af Rektor, Prof. Dr. Bøjesen.

Det von Westenstfe Institut: Skolefesterretninger af H. G. Bohr, Skolens Bestyrer.

Viborg Kathedralskole: Skolefesterretninger af Rektor Olsen.

Keyfjavik: Skolefesterretninger af Rektor Johnsen.

Flensborg lærde og Real-Skole: 1) Fortsættelse des Catalogs von 1845 über die Schulbibliothek. 2) Verzeichniß des naturwissenschaftlichen Apparats. Skolefesterretninger af Rektor, Prof. Simesen.

Haderslev: 1) Omrids af den finste Hedentro af J. Fibiger. 2) Skolefesterretninger af Rektor, Prof. Thrige.

Slesvig: 1) Beitrag zur Lehre von der Grösse und Zahl mit besonderer Berücksichtigung der positiven und negativen Zahlen v. Grünfeldt; 2, Schulnachrichten v. Rektor, Prof. Jungclaussen.

Altona Gymnasium: 1) Das älteste Drama in Deutschland. Fortsættelse und Schluß. Von J. Bendixen, const. Director. 2) Jahresbericht.

Glücksstadt lærde Skole: 1) Ueber Idee und Zusammenhang der Götheschen Fausttragoedie, von Rektor, Prof. Horn. 2) Schulnachrichten.

Kiel's lærde Skole: 1) Mittheilungen zur Geschichte der Schule. I. Von Rektor, Prof. Lucht. 2) Schulnachrichten.

Melldorf lærde Skole: 1) Von den Dofften und Hammen des alten Ditmarschens. Von Rektor, Dr. Kolster; 2) Schulnachrichten.

Plön lærde Skole: 1) Shakespeares Julius Caesar, übers. v. E. Bollbehr. 2) Jahresbericht v. Schütt, const. Rektor.

Rendsborg lærde Skole: 1) Ueber das Verhältniß des platonischen Symposiums zu den Thesmophoriazusen des Ari-

Stophanes. Von Dr. Marrsen. 2) Schulnachrichten v. Conrector Hagge.

Rageburg: 1) Andeutungen zur Geschichte des Römischen Kriegswesens. 3te Fortsetzung. Von Director, Prof. Zander. 2) Jahresbericht.

Fra Norge ere gennem Ministeriet modtaget følgende Programmer for 1853:

Bergen lærde Skole: Bemærkninger til nogle af Nutidens Anker mod Skolen af J. Steen.

Christiania Cathedralsskole: Om de gamle Klassikers Berettigelse til den Plads, de nu indtage i Undervisningen ved de lærde Skoler. Af N. P. Brock.

— Nissens Latin- og Realskole: Efterretninger om Skolen i Aarene 1846—53, ved N. Tonder Nissen, Skolens Bestyrer.

Skien lærde og Realskole: Nogle pædagogiske Bemærkninger samt Skoleefterretninger af Rektor Hammer.

Thronhjelm lærde Skole: 1) Bor den latinske Stil opføre at være Examenogjenstand ved Examen artium. 2) Skoleefterretninger for Aarene 1848—53. Af Rektor Müller.

Tromsø Middels og Realskole: 1) De tyffe Verbers Formlære af J. Christie, const. Adjunkt. 2) Skoleefterretninger af Rektor Blom.

126 Programmer for 1852 fra de preussiske Gymnasier.

Discipulbibliothekets Tilvæert 1853—54.

Nals Erindringer som Bidrag til Norges Historie 1800—15.

Fortællinger af Fædrelandets Historie ved Barfod.

Livets Conflicter af Forfatteren til Livsbilleder.

Nisses Arkiv, 52de, 53de og 54de Bind.

- Robert Fulton af Hauch.
 Gjengehøvdingen af Carrit Etlar.
 Récits de la captivité de l'empereur Napoléon à St. Hé-
 lène par le comte de Montholon.
 Anden Del af Bleak House af Chr. Dickens.
 Eventyr paa Fodreisen af Hostrup.
 Illustreret Almanak for 1854 af Kl. Rosenhoff.
 Folketalender for Danmark — 1854.
 Ferrers Fortællinger af de europæiske Folkeslags Historie,
 1. og 2. Del.
 Vinterastener i en Familiefreds af Gerson.
 Intriguerne af Hostrup.
 Danmark i Baldemarernes Tid af Hammerich.
 Galatheas Reise omkring Jorden ved Rosen.
 Rigsdalersedlens Hændelser af P. A. Heiberg.
 Zuleqvad, Kloffeblagene, Faarefyllingen af Dickens.
 Nordiskt Penning-Magazin for 1851, 52, 53 og Januar-
 Juli 1854.
 Noveller af Scarron, v. Miltig, Jean Paul og L. Tieck,
 oversatte af Winther.
 Øhlenschlägers udvalgte Digterværker i eet Bind.
 Norste Folkeeventyr af Asbjørnsen og Moe.
 Magazin for Natur- og Menneskekundskab. Jan.—Juli 54.
 Illustreret Danmarkshistorie af Fabricius, 1—39.
 Danmarks Historie i Hedenold, 1. Hefte af N. M. Petersen.
 H. C. Andersens samlede Skrifter 1—8 Del.
 A. Munchs Digte.
 Første Bind af Prams Skrifter ved Rahbek, foræret af
 Discipel B. Bendsen.
 Picciola af Saintine ved Kroyer. } foræret af Disc.
 Scandinavisk Folkemagazin 1852 og 53. } Poulsen.
 Lorgnetten af Gay, foræret af Discipel Krohn.

Discipelbibliothekets Regnskab for 1853—54.

Indtægt.

Beholdning fra f. A = Rd. 25 $\frac{1}{2}$ §.

Contingenter	78 Rbd. 16	ß
En bortfølgt Dublet	— 48	-

Indtægten 78 Rbd. 89 $\frac{3}{5}$ ß.

U d g i f t.

Til Bogbinder Termansen sen. betalt	5 Rbd. 72	ß.
Til Bogb. Termansen jun. betalt	70 — 3 $\frac{2}{5}$	-
Et Par Boger kjøbte underhaanden	1 — 80	-
En Reparation ved det ene Skab	— 51 $\frac{1}{5}$	-

Udgiften 78 Rbd. 14 $\frac{3}{5}$ ß

Indtægten 78 — 89 $\frac{3}{5}$ ß

Beholdning = Rbd. 75 ß

Deltagerne's Antal er for Tiden 45.

6. Fordelingen af Beneficierne i Skoleaaret 1853—54.

Ifølge Ministeriets Approbation af 22. Decbr. 1853 have Skolens Beneficiere været fordelte saaledes:

A. Højeste Stipendium, 50 Rbd.

(10 Rbd. at udbetale, 40 at oplægge.)

1. B. K. Ramsing. 2. G. E. P. Lindelof.

B. Mellemsste Stipendium, 35 Rbd.

(10 Rbd. at udbetale, 25 at oplægge.)

1. H. D. Lind 2. E. B. Koch. 3. E. E. J. Andersen.
4. P. J. Bjerrum. 5. E. T. Müller. 6. P. G. Müller.
7. B. Bendtsen. 8. T. J. Diderichsen. 9. G. M. Kleisdorff.

C. Laveste Stipendium. 20 Rbd.

(10 Rbd. at udbetale, 10 at oplægge.)

1. H. G. A. Stampe. 2. P. M. S. Andersen. 3. J. A. Sparrevohn.
4. B. E. Schousboe. 5. H. G. Tranberg.

D. Fri Undervisning.

(Foruden Stipendiarierne.)

1. P. E. M. Ramsing. 2. P. J. Hansen. 3. B. H.

Faber. 4. B. D. Andffær. 5. P. Terkelsen. 6. H. Stephensen. 7. D. D. G. Bogvad, samt som extraordinære Gratister: 8. C. V. Bendtsen. 9. C. H. E. Jacobi. 10. C. T. P. Bendtsen.

E. Undervisning mod nedsat Betaling
i Overensstemmelse med allerh. Resol. af 29. Novbr. 1816.

1. B. T. Krohn. 2. D. M. Lundsteen. 3. C. B. P. E. Trojel. 4. H. B. Tessen. 5. P. A. N. Helms. 6. H. C. Winter. 7. C. J. H. P. Gottlieb. 8. J. M. Krag. 9. P. H. Kjær. 10. P. S. Schousboe.

F. Det Borchske Legat.

(omtr. 24 Rd. til Deling imellem 2 Disciple)

1. B. K. Ramfing. 2. G. C. P. Lindelof.

Dette Legat oppebæres 2 Aar i Skolen og derefter 1 Aar ved Universitetet.

De tvende Portioner af det Moltkeske Legat, som ere tillagte Ribe Kathedralstole oppebæres for Tiden af Disciplene C. B. Koch og P. A. N. Helms.

Wiss Wissens Legat

fundatøsmæssigen uddelt af Lærerkollegiet i December 1853.

A. Understøttelsesportioner.

I. Højeste eller 3die Grad (59 Rd. 4 Mk. 8 ff.)

1. G. C. P. Lindelof.

II. Mellemske eller 2den Grad (39 Rd. 3 Mk.)

1. C. P. Terkelsen (tillige som Flidsbelønning). 2. P. G. Müller. 3. J. M. Krag.

III. Laveste eller 1ste Grad (19 Rd. 4 Mk. 8 ff.)

1. B. K. Ramfing. 2. G. M. Kleisdorff. 3. J. A. Sparrevohn. 4. H. G. Sparrevohn. 5. H. G. Tranberg. 6. W. H. Faber. 7. C. E. J. Andersen. 8. T. J. Diderichsen. 9. C. H. Jacobi (tillige som Flidsbelønning). 10. C. J.

Sørensen (tillige som Flidsbelønning). 11. D. D. G.
Bogvad.

B. Flidsbelønning (10 Rbd.)

1. C. B. Koch. 2. M. S. Hestbech. 3. P. M. S.
Anderfen. 4. J. B. Lindbeck. 5. H. B. Teisen. 6.
M. A. Mussmann. 7. B. E. Schousboe. 8. T. S.
Bang. 9. C. B. Sørensen. 10. P. T. Terkelsen.

7. Sammarisk Udtoq

af Skolens Regnskab for Finantsaaret fra 1. April 1853
til 31. Marts 1854.

A. Skolens almindelige Regnskab.

Indtægts-Beløbet var ialt	9,918 Rbd. 12 β
Udgifts Ditto	9,642 — 22 -
Beholdning	275 Rbd. 86 β

B. Bibliotheket.

Indtægt	327 Rbd. 21 β
Udgift	400 — 44 -
Underballance	73 — 23 β

C. Stipendiefonden.

Indtægt	1,186 Rbd. 36½ β
Udgift	1,145 — 84 -
Beholdning	40 Rbd. 48½ β

D. Thurah-Jalsters Legat.

Indtægt	23 Rbd. = β
Udgift	= — 44 -
Beholdn., som er indsat i Sparekassen,	22 Rbd. 52 β

E. Nisf Nisens Legat.

Indtægt	570 Rbd. 69½ β
Udgift	293 Rbd. 92 β
Indsat i Sparekassen	274 — 20 -
	568 Rbd. 16 β
Beholdning	2 Rbd. 53½ β

Schema

over de offentlige Examinere i Ribe Cathedralsskole
for Aaret 1854.

A. Skolens Hovedexamen.

Mandag d. 10. Juli.

<p>1ste Bærelse.</p> <p>8 — 10½ Arithm.) Geom.) VII Kl.</p> <p>10¾ — 12 Danst V Kl.</p> <p>2 — 5 Latin IV Kl.</p>	<p>2det Bærelse.</p> <p>8 — 11 Latin VI Kl.</p> <p>2 — 4 Danst VI Kl.</p>
<p>3die Bærelse.</p> <p>8 — 10 Franst II Kl.</p> <p>2 — 4½ Geografi III Kl.</p>	

Tirsdag d. 11. Juli.

<p>1ste Bærelse.</p> <p>8 — 9½ Danst VII Kl.</p> <p>10½ — 12 Franst V Kl.</p> <p>2 — 4½ Franst IV Kl.</p>	<p>2det Bærelse.</p> <p>8 — 11 Græst VI Kl.</p> <p>2 — 4 Religion VI Kl.</p>
<p>3die Bærelse.</p> <p>8 — 10½ Historie III Kl.</p> <p>2 — 5 Regning II Kl.</p>	

Onsdag d. 12. Juli.

<p>1ste Bærelse.</p> <p>8 — 10½ Latin VII Kl.</p> <p>10½ — 12 Tydst V Kl.</p> <p>2 — 4½ Græst IV Kl.</p>	<p>2det Bærelse.</p> <p>8 — 11 Franst III Kl.</p> <p>2 — 5 Historie VI Kl.</p>
<p>3die Bærelse.</p> <p>8 — 10 Historie II Kl.</p> <p>2 — 4 Naturhistorie I Kl.</p>	

Torsdag d. 13. Juli.

<p>1ste Bærelse.</p> <p>8 — 10 Religion VII Kl.</p> <p>10½ — 12 Latin V Kl.</p> <p>2 — 5 Religion III Kl.</p>	<p>2det Bærelse.</p> <p>8 — 10 Geografi IV Kl.</p> <p>2 — 6 Arithm.) Geom.) VI. Kl.</p>
<p>3die Bærelse.</p> <p>8 — 10 Naturhistorie II Kl.</p> <p>2 — 4½ Danst I Kl.</p>	

Fredag d. 14. Juli.

1ste Børelse.		2det Børelse.	
18—10 $\frac{1}{2}$	Græst VII Kl.	8—10	Historie IV. Kl.
1—12	Naturhistorie V Kl.	11—12	Tydsk VI Kl. B.
2—4 $\frac{1}{2}$	Religion IV Kl.	2—5	Arithm. III. Kl.

3die Børelse.

8—10 Religion II Kl.

2—4 $\frac{1}{2}$ Tydsk I Kl.

Sangprøve for alle Klasser Kl. 5 $\frac{1}{2}$.

Tordag d. 15. Juli.

1ste Børelse.		2det Børelse.	
8—10	Historie VII Kl.	8—10	Arithm. IV Kl.
10 $\frac{1}{2}$ —12	Græst V Kl.	11—12	Geografi VI Kl. B.
2—5	Latin III Kl.	2—4 $\frac{1}{2}$	Religion I Kl.

3die Børelse.

8—10 Dansk II Kl.

Gymnastikprøve Kl. 6.

Mandag d. 19. Juli.

1ste Børelse.		2det Børelse.	
8—9 $\frac{1}{2}$	Tyft VII Kl.	8—10	Geografi I Kl.
10—12	Naturhistorie IV Kl.	10 $\frac{1}{2}$ —12	Religion V Kl.
3—4	Fransk VI Kl. B.	2—5	Tydsk III Kl.

3die Børelse.

8—10 Tydsk II Kl.

2—5 Regning I Kl.

Tirsdag d. 18. Juli.

1ste Børelse.		2det Børelse.	
8—9	Hebraisk VII Kl	8—10	Geometri IV Kl.
9 $\frac{1}{2}$ —12	Historie) V Kl.	10—12	Historie I Kl.
	Geografi)		
2—4	Dansk IV Kl.	3—4	Naturhist. VI Kl. B.

3die Børelse.

8—11 Dansk III Kl.

2—4 Geografi II Kl.

Onsdag d. 19. Juli.

1ste Børelse.		2det Børelse.	
8—10 $\frac{1}{4}$	Arithmetik) V Kl.	8—10 $\frac{1}{2}$	Tydsk IV Kl.
	Geometri)		

3die Børelse.

8—10 $\frac{1}{2}$ Naturhistorie III Kl.

(De skriftlige Examensopgaver udarbejdes i de den mundtlige Examen nærmest foregaaende 3 Dage.)

Onsdag Eftermiddag Kl. 4 Generalcensur for Klasserne I, II, III, IV, V, VI B, VII B.)

Torsdag d. 20. Juli Kl. 8 Morgen Dptagelsesprøve med de nyindmeldte Disciple.

(Samme Dags Eftermiddag Kl. 2 Translokation med Klasserne I, II, III, IV, V, VI B, VII B.)

II. Afgangsexamens 1ste og 2den Del resp. for VI Kl. A og VII Kl. A.

I. Skriftlig Examen.

Fredag d. 23. Juni Form. 8—12 Udarbejdelse i Medersmaalet VII Kl. A.

Efterm. 2—6 Oversættelse fra Latin paa Dansk VII Kl. A.

Lørdag d. 24. Juni Form. 8—12 Latinsk Stil VII Kl. A.

— 8—12 Tydsk Stil VI Kl. A.

Efterm. 2—6 Arithmetisk Udarbejdelse VII Kl. A.

Mandag d. 26. Juni Form. 8—12 Geometrisk Udarbejdelse VII Kl. A.

III. Mundtlig Examen.

Fredag d. 21. Juli.

1ste Børelse.

VII Kl. A.

Kl. 8 Latin og Græsk.

Kl. 12 Hebraisk.

Kl. 4 Mathematisk.

2det Børelse.

VI Kl. A.

Kl. 10 Naturhistorie.

Kl. 3 Fransk.

Lørdag d. 22. Juli.

Kl. 8 Religion.

Kl. 11 Fysik.

Kl. 3 Historie.

Kl. 9 Geografi.

Kl. 2 Tydsk.

Lørdag Eftermiddag dimitteres de Disciple, som have bestaaet Afgangsexamen 2den Del, og Translokation foretages med VI Kl. A og B. Derefter indtræder Sommerferien, som vedvarer indtil den 22. August incl.

Onsdag d. 23. August 1851 Form. Kl. 8 tager
Undervisningen i det nye Skoleaar sin Begyndelse.

Disciplenes Fædre og Bærger samt andre Skolens
og Videnskabernes Belyndere indbydes herved ærbødigt til
at bære de mundtlige Examinier med deres Nærværelse.

Ribe Kathedralskole i Juni 1851.

C. S. A. Bendtsen.